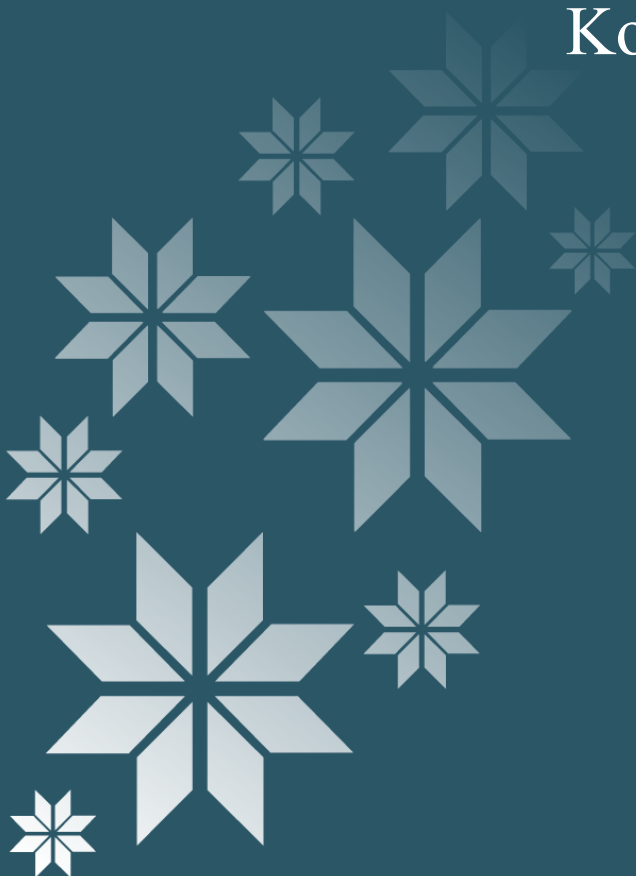

Handlingsplan 2024-2027

Budsjett 2024

Kommunedirektørens forslag

Innhold

1	Kommunedirektøren har ordet	3
2	Strategialog 2023 - strateginotat	6
3	Selbu kommune som bærekraftig kommune	7
3.1	<i>FNs bærekraftsmål</i>	7
4	Økonomisk status – dagens drift	8
4.1	<i>Vurdering - videreføring av vedtatt budsjetttramme 2023-2026</i>	8
5	Grunnlag for forslag til økonomiske rammer 2024-2027	9
5.1	<i>Endringer som følge av demografi</i>	9
5.2	<i>Forslag til driftsreduksjoner - tiltak:</i>	10
5.3	<i>Mulighetsrom utover foreslåtte tiltak</i>	11
6	Grunnrenteskatt på landbasert vindkraft	13
7	Øvrige tilskuddsordninger i forslag til statsbudsjett 2024	14
8	Budsjettpremisser	15
9	Rammevilkår og økonomiske nøkkeltall	17
9.1	<i>Statsbudsjett 2024</i>	17
9.2	<i>Frie inntekter</i>	17
9.3	<i>Lokale inntekter</i>	19
9.4	<i>Gjeld, renter og avdrag</i>	21
9.5	<i>Pensjonspremie</i>	22
9.6	<i>Premieavvik KLP</i>	22
9.7	<i>Endringer i bevilgninger til rammeområdene fra 2023 til 2024-2027</i>	23
10	Foreslåtte bevilgninger pr rammeområder 2024-2027	25
11	Investeringer	26
11.1	<i>Løpende investering - VARIT</i>	26
11.2	<i>Egenkapitalinnskudd KLP</i>	26
11.3	<i>Startlån 2024</i>	26
12	Finansielle måltall - Handlingsregler	27
13	Rammeområdene	28
13.1	<i>Rammeområde 1 Politisk nivå, kontroll og revisjon</i>	28
13.2	<i>Rammeområde 2 Kommunedirektør/sentraladministrasjon</i>	28
13.3	<i>Rammeområde 3 Kirken</i>	29
13.4	<i>Rammeområde 4 Værnesregionen</i>	29
13.5	<i>Rammeområde 5 Oppvekst</i>	30
13.6	<i>Rammeområde 6 Helse og omsorg</i>	33
13.7	<i>Rammeområde 7 Næringsfond</i>	37
13.8	<i>Rammeområde 8 Kultur</i>	38
13.9	<i>Rammeområde 9 Bygg og Eiendom</i>	39
13.10	<i>Rammeområde 10 Selvkostområde Vann, Avløp, Feiing, Plan Bygg og oppmåling</i>	41
13.11	<i>Rammeområde 11 Tekniske tjenester</i>	44
13.12	<i>Rammeområde 12 Fellesformål</i>	45
14	Detaljert oversikt pr rammeområde budsjett 2024	46
15	Obligatoriske oppstillinger	48

1 Kommunedirektøren har ordet

Gjeldsgraden og rekrutteringsutfordringer utfordrer Selbu Kommunes handlingsrom.

Selbu Kommunes renteutgifter har fra 2021 økt fra 4,6 mill kr til beregnet rentekostnad 32,5 mill kr i 2024, en økning på 27,9 mill kr. Årsaken til dette er todelt; total netto gjeld er økt som følge av gjennomført investeringsprogram og en stadig økende rente.

Samtidig med dette så ser vi at Selbu kommunes inntekter har vært jevnt stigende i samme periode. Skatteinngangen har i flere år vist en merskatteinntekt, rammetilskuddet øker som følge av flere innbyggere, og ikke minst er kommunens inntekter fra grønn energi en økende bidragsyter til kommuneøkonomien.

Det at gjeldsgraden utfordrer handlingsrommet, kommer tydelig frem om dagens vedtatte budsjetttramme (handlingsplan 2023-2025) konsekvensjusteres og videreføres. Dette gir negative resultater i 2024 og et resultat som ikke er bærekraftig, hverken på kort eller lang sikt.

I tillegg ser Kommunedirektøren en økende utfordring ift rekruttering av arbeidskraft. Dette gjelder både for faste stillinger og for vikarinneleie. Det ses allerede i dag en begrenset tilgang på kompetent arbeidskraft på flere områder i samfunnet. Dette synliggjør betydningen av at kommunen fremstår som en god og attraktiv arbeidsgiver. Knapphet på arbeidskraft vil utfordre det økonomiske handlingsrommet fremover i form av økte kostnader til vikarinneleie og økte lønnskostnader.

Et annet forhold som også blir synlig i kommuneøkonomien, kan knyttes til den økonomiske utviklingen i samfunnet. Økende utgifter knyttet til sosiale ytelser og til tiltak innenfor barnevernsområdet er eksempler på dette.

Kommunedirektørens forslag til handlingsplan 2024 – 2027 viser utfordrende rammer for alle områder i kommunen, men med foreslåtte tiltak ses en gradvis måloppnåelse i forhold til vedtatte handlingsregler utover i perioden. Uten frie midler tilgjengelig på disposisjonsfond vil videre drift og utvikling bli spesielt krevende. Som følge av dette må det legges til grunn et budsjett 2024 som minimum går i balanse.

Fremlagte forslag til handlingsplan 2024 – 2027 viser stor sårbarhet i kommuneøkonomien. Uten driftsreserver må uforutsette utgifter og eventuelt bortfall av inntekter tas som innsparingstiltak direkte i drift. Dersom dette skjer, vil det medføre kutt i tjenester med øyeblikkelig virkning.

For å oppnå ønskede resultater kreves det klare prioriteringer. Kommunedirektøren har vurdert og foreslår en rekke tiltak som utfordrer organisasjonen til omstilling uten at det på kort sikt eller i vesentlig grad går utover tjenestenivået. I tillegg er det gjort vurderinger opp imot utviklingen i demografi.

Utgangspunktet i Selbu er godt, det er befolkningsvekst og god fart i næringsutviklinga.

Lokalsamfunnet styrkes gjennom god samfunnsutvikling, og bygda fremstår i dag som en attraktiv bo- og fritidskommune. I motsetning til en rekke tilsvarende kommuner opplever Selbu befolkningsvekst og god tilflytting. Til tross for befolkningsvekst vil også Selbu oppleve en demografiutvikling som vil utfordre aldersbæreevnen i lokalsamfunnet, og gi økende utfordringer med rekruttering og tilgang på arbeidskraft.

Det må derfor styres for best mulig å håndtere gjeldsbelastningen opp imot kommende

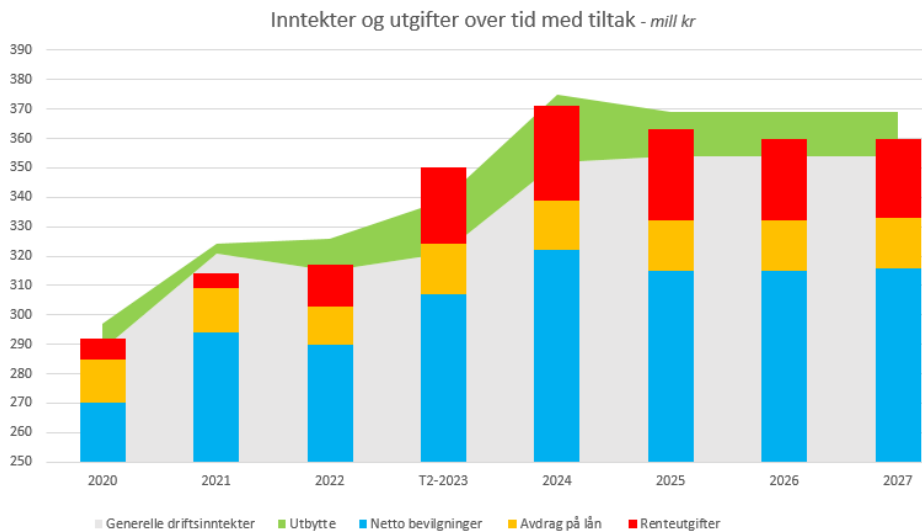

demografiutvikling samt finne riktig nivå på verdibevarende vedlikehold.

En sterkere befolkningsøkning vil stå sentralt for å skape bærekraftig vekst og utvikling. Fokus på utenforskap og innholdet i fremtidens tjenester er viktige nøkkelfaktorer fremover. Forebygging og tidlig innsats på flere områder gir muligheter til å forebygge negative virkinger både for innbyggere og tjenester. Innholdet i kommunale tjenester må også settes på dagsorden. Skal utfordringer knyttet til demografi løses må nivå og innhold på det kommunale tjenestenivået drøftes.

For å sikre en forutsigbar og bærekraftig drift over tid legger kommunedirektøren fram et forslag til handlingsplan med en målsetting og en forventning om å oppfylle vedtatte handlingsregler innenfor planperioden. Kommunedirektøren har ikke funnet løsninger for å oppnå dette i 2024, det første året i planperioden uten at det gjøres *vesentlig* reduksjon i tjenestetilbudet. Sammenlignes kommunedirektørens fremlagte forslag til Handlingsplan 2024-2027 med tidligere år ses følgende utvikling:

For å komme i tilnærmet balanse og sikre et minimum av driftsreserver i 2024 kreves en inndekning på 12 mill kr. Dette foreslår kommunedirektøren gjennomføres med driftsreduksjoner med estimert virkning på 6 mill kr samt øke utbytteforventning fra Selbu Energiverk AS i 2024 med 8 mill kr. I løpet av planperioden må økonomisk drift sikres innenfor vedtatte Handlingsregler. Dette for at økonomien skal bli bærekraftig og gi nødvendige midler på disposisjonsfondet som kan ivareta en forutsigbar tjenesteproduksjon uten sårbarhet for svingninger og akutte hendelser.

Marginale økonomiske rammer over tid er krevende og vil utfordre kvaliteten på tjenesteproduksjon. Et mulig alternativ for å sikre bærekraftig økonomisk utvikling er å redusere gjeld gjennom salg av eiendom eller aksjer. Å miste styrefart og utvikling slik vi har i Selbu i dag kan være irreversibelt eller koste svært mye å gjenopprette på et senere tidspunkt. En nærmere vurdering av de muligheter som ligger her inngår derfor også i *Handlingsplan 2024-2027*.

Målet for Selbu kommune slik det er vedtatt i Kommuneplanens samfunnsdel er en videre utvikling mot målsettinger for Selbu 2030:

«Selbu er et attraktivt lokalsamfunn som er inkluderende og trygt, med bærekraftig vekst og utvikling.»

Selbu Kommunes vedtatte verdiplattform oppsummerer på en god måte veien videre:

I Selbu kommune vil vi gjennom samspill ha fornøyde innbyggere og stolte ansatte ved å legge til grunn disse verdier: Engasjement, positivitet, respekt, omtanke og åpenhet.

2 Strategidialog 2023 - strateginotat

Strategidialogen er starten på Selbu Kommunes budsjettprosess og har som formål å gi politiske føringer, prioriteringer og satsninger som grunnlag for kommunedirektørens videre arbeid med forslag til kommende handlingsplan og budsjett.

I forkant av strategidialogen utarbeider kommunedirektøren et strateginotat som skal være et kunnskapsgrunnlag som skal gi innsikt i kommunens utfordringer, muligheter og utvikling, samt forslag til prioriteringer i tråd med målsettingen i kommuneplanens samfunnsdel sett i sammenheng med tilgjengelig økonomisk handlingsrom. Dokumentet skal gi kommunestyret et grunnlag for å kunne gjøre politiske prioriteringer og gi tydelige styringssignaler for kommunens videre utvikling. Kommunedirektøren skal videre følge opp prioriteringene gjennom forslag til konkrete tiltak og satsninger i sitt forslag til handlingsplan.

Årets strategidialog ble gjennomført i kommunestyremøte 26. juni 2023. Prioriteringene som ble gjort i strategidialogen danner utgangspunktet for budsjettpremisser i kommunediretørens forslag til handlingsplan 2024-2027. Disse er nærmere referert i kapittel 8.

3 Selbu kommune som bærekraftig kommune

Å være bærekraftig betyr å sørge for en utvikling som tilfredsstiller behovene til mennesker som lever nå uten å ødelegge for at fremtidige generasjoner skal få dekket sine behov. For å skape en bærekraftig utvikling må det tas hensyn til miljømessige, sosiale og økonomiske forhold.

3.1 FNs bærekraftsmål

Selbu kommunes visjoner og planer har langt på veg de samme målene som FNs bærekraftsmål, og kommunedirektøren har satt fokus på å implementere bærekraftsmålene i et styringsperspektiv.

For å imøtekomme krav og for å bidra til dette må Selbu kommunes virksomhet planlegges for å ivareta alle tre former for bærekraft:

- *Miljømessig bærekraft*
- *Sosial bærekraft*
- *Økonomisk bærekraft*

For å sikre gode og forutsigbare tjenester for samfunn og individ legger kommunedirektøren spesielt vekt på å sikre det økonomiske grunnlaget. Dette skjer gjennom fokus på måloppnåelser og å skape resultater i tråd med vedtatte handlingsregler.

Virksomheten berører alle 17 FNs bærekraftsmål. Forholdet til FNs bærekraftsmål beskrives i det enkelte rammeområder.

4 Økonomisk status – dagens drift

4.1 Vurdering - videreføring av vedtatt budsjettramme 2023-2026

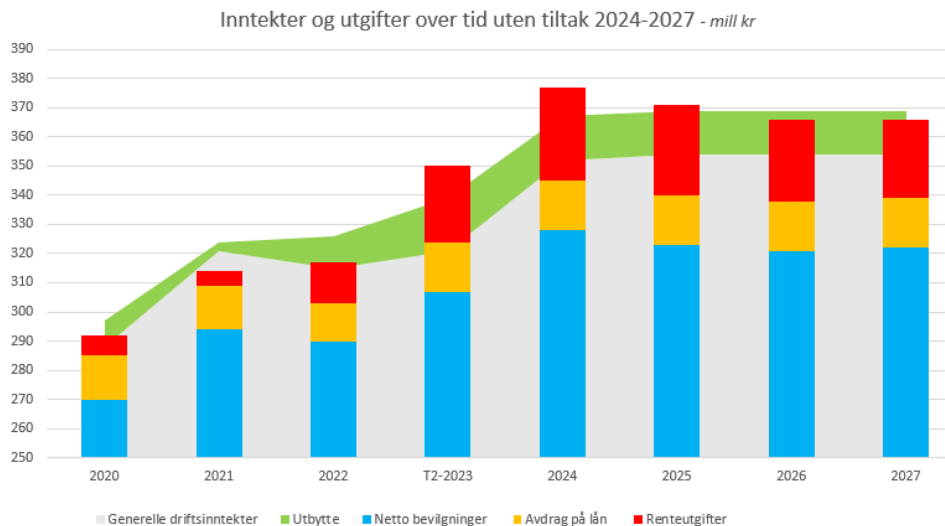
En videreføring av **vedtatte budsjettramme** fra tidligere handlingsplan 2023-2026 (justering pr T1-2023), justert for kjente forhold (lønnsoppgjør, rente, virkninger av fremlagte forslag til statsbudsjett mm) ville gitt følgende resultat:

<i>i mill kr</i>	2024	2025	2026	2027	MÅL handlingsregel
Brutto driftsresultat eksl premieavvik	-10,7	-3,1	-1,3	-2,8	Positivt
Netto driftsresultat eksl premieavvik	-8,3	-2,6	2,2	1,9	
<i>i % av brutto driftsinntekter</i>	-1,8 %	-0,6 %	0,5 %	0,4 %	2,0 %

Estimert saldo for frie midler pr 01.01.2024 er 4,4 mill. kr, *forutsatt at regnskap viser balanse mot justert budsjett 2023, det ikke oppstår ekstraordinære hendelse og at igangsatte innsparinger i driften oppnås som ønsket.*

Forslaget til rammefordeling basert på vedtatte budsjettramme pr 2023 viser at mål for handlingsregler for driftsresultat ikke oppfylles ved konsekvensjustering og framskriving av dagens drift

Ifølge vedtak om handlingsregler skal «Handlingsreglene legges til grunn for drift og investeringer». Dette betyr i praksis at kommunedirektøren plikter å legge frem sitt forslag til handlingsplan i tråd med handlingsreglene, så må kommunestyret selv ved sluttbehandling ta stilling til om handlingsreglene skal avvikes.

5 Grunnlag for forslag til økonomiske rammer 2024-2027

For å kunne oppnå resultater som sikrer en forutsigbar tjenesteproduksjon og bærekraftig utvikling har kommunedirektøren vurdert en rekke tiltak, både ift. demografi og tiltak for driftsreduksjoner. Tiltakene er i hovedsak av en slik karakter at de utfordrer organisasjonen til å omstille uten at det i særlig grad vil gå utover lovpålagt tjenestenivå.

5.1 Endringer som følge av demografi

Dersom man ser den økonomiske effekten av endringer i demografi, ses følgende utvikling:

Endring i ramme som følge av endring demografi	(basert på høy befolkningsvekst)				
	2024	2025	2026	2027	Totalt
Netto årlig endring ift året før					
0 - åringer	-0,5	0,1	0,1	0,0	-0,4
Barnehage (1-5 år)	-1,1	-1,0	0,0	-0,2	-2,3
Grunnskole (6-15 år)	-2,9	0,5	-1,3	-0,4	-4,0
Sum oppvekst	-4,5	-0,4	-1,2	0,1	-5,9
Eldre (67-79 år)	1,0	2,0	0,0	2,6	5,6
Eldre (80-89 år)	2,6	1,9	1,7	3,0	9,2
Eldre (90 år og eldre)	-0,4	-1,7	0,0	5,1	3,0
Sum Helse og omsorg	3,2	2,2	1,7	10,7	17,7
Endringer som følge av demografi	-1,3	1,8	0,5	10,8	11,8

Dette er de teoretiske endringene beregnet ut ifra befolkningsframskrivninger og demografiutgifter. For å imøtekomme noen av endringene som følge av demografi foreslås det at rammer for bevilgninger endres slik:

Forslag til endring som følge av demografiendringer (mill kr)	2024	2025	2026	2027	Sum
Oppvekst - redusert ramme	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-2,0
Helse og omsorg - økt ramme	2,0	2,0	2,0	4,0	10,0
Sum årsvirkning	1,5	1,5	1,5	3,5	8,0

Kommunedirektøren velger å ikke foreslå endringer i bevilgninger fullt ut sammenlignet med den teoretiske beregningen. Et godt og trygt oppvekstmiljø gjør kommunen attraktiv som bokommune og et for stort kutt vil kunne få konsekvenser for tjenestetilbudet. På helse og omsorg må det søkes å imøtekomme resterende behov gjennom omstilling i drift samt se på nivå for tjenestetilbudet.

5.2 Forslag til driftsreduksjoner - tiltak:

Oppsummert foreslår Kommunedirektøren følgende reduserte bevilgninger som følge av tiltak i drift:

Forslag til tiltak årsvirkning (mill kr)	2024	2025	2026	2027
Stopp i løpende barnehageopptak	-1,00	-2,00	-2,00	-2,00
Reduserte utgifter knyttet til aktivitet	-1,64	-1,64	-1,64	-1,64
Redusert kostnadsnivå som følge av driftsendringer	-1,10	-1,10	-1,10	-1,10
Ubesatte stillinger	-1,30	-1,40	-0,30	0,00
Økt husleieinntekter	-0,40	-0,75	-0,75	-0,75
Ubrukte midler	-0,20	-0,20	-0,20	-0,20
Endringer avtale skoleskys	-0,40	-0,40	-0,40	-0,40
Sum redusert bevilgning	-6,04	-7,49	-6,39	-6,09

Med redusert aktivitet forstås restriktivt innkjøp og redusert aktivitet ift kurs, seminarer ol, beløpet beregnet ut ifra 50% reduksjon ift budsjett 2023. I tillegg er redusert vedlikehold etter skifte av brannbil tatt inn som del av tiltaket.

Med driftsendringer forstås endringer av rutiner, omstillinger og effektivisering av tjenester.

Forslag til tiltak spesifisert pr tiltak pr områder

Forslag til tiltak - mill kr	2024	2025	2026	2027	Kommunedirektørens vurdering
Redusert ramme politisk nivå	-0,20	-0,20	-0,20	-0,20	Mindreforbruk flere år på rad
Restriktivt innkjøp og kursvirksomhet (50% reduksjon)	-0,05	-0,05	-0,05	-0,05	
Redusert pott for tilleggsbevilgning formannskap	-0,20	-0,20	-0,20	-0,20	Ubrukt siste 5 år
SUM POLITISK NIVÅ	-0,45	-0,45	-0,45	-0,45	
Utsatt ansettelse lærling Sentraladministrasjon	-0,20	-0,3	-0,30		Oppstart utsettes til 2026
Restriktivt innkjøp og kursvirksomhet (50% reduksjon)	-0,20	-0,20	-0,20	-0,20	
Vakant sekretærstilling 40%	-0,35	-0,35			Holdes vakant i 2 år før ny vurdering
SUM KD/SA	-0,75	-0,85	-0,50	-0,20	
Ingen ekstra bevilgning til løpende barnehageopptak	-1,00	-2,00	-2,00	-2,00	Det er en tjenste ut over lovpålat tjeneste. Evt inntak av barn utenfor ordinært barnehageopptak skjer dersom det er rom for dette innenfor vedtatte ramme
Restriktivt innkjøp og kursvirksomhet (50% reduksjon)	-0,30	-0,30	-0,30	-0,30	
Effektivisering Kulturskole	-0,20	-0,20	-0,20	-0,20	Vurdert mulig å redusere budsjett kulturskole med 0,2 mill kr eks.vis salg av tjenester eller økte brukerbetaling
Skoleskys Dragsten - beregnet netto reduksjon etter inngåelse av ny avtale med Trøndelag fylkeskommune	-0,40	-0,40	-0,40	-0,40	Andre tiltak må vurderes dersom dette ikke blir redusert
SUM Oppvekst	-1,90	-2,90	-2,90	-2,90	
Redusert vedlikeholdsbudsjett - Brannbil	-0,30	-0,30	-0,30	-0,30	Avsatt midler i budsjett til ekstraordinært vedlikehold/reparasjoner gammel brannbil
Vakanse stilling PAT - 100%	-0,75	-0,75			100% sekretærstilling - vurderes etter 2 år
Restriktivt innkjøp og kursvirksomhet (50% reduksjon)	-0,19	-0,19	-0,19	-0,19	
SUM PAT	-1,24	-1,24	-0,49	-0,49	
Øke husleieinntekter med 20%. 50% beholdes av bygg for å sikre handlingsrom som følge av prisvekst	-0,40	-0,75	-0,75	-0,75	Delårsvirkning 2024 pga bestemmelser i leieavtaler
Reduksjon av antall biler	-0,10	-0,10	-0,10	-0,10	Helse og Bygg samarbeider om 1 bil
Overgang til el-biler	-0,20	-0,20	-0,20	-0,20	
Redusere nivå på renhold	-0,50	-0,50	-0,50	-0,50	Endringer av rutiner
Redusere sommervedlikehold	-0,10	-0,10	-0,10	-0,10	Redusere nivå, klippehyppighet mm
Restriktivt innkjøp og kursvirksomhet (50% reduksjon)	-0,40	-0,40	-0,40	-0,40	
SUM Bygg	-1,70	-2,05	-2,05	-2,05	
SUM REDUSERT BEVLGNING	-6,04	-7,49	-6,39	-6,09	

5.3 Mulighetsrom utover foreslåtte tiltak

Med foreslåtte tiltak vurderes Selbu kommunes økonomiske status og forslag til budsjett og handlingsplan som marginal og krevende. Det er fortsatt ingen god driftsmargin og reserver i form av frie midler på disposisjonsfondet. Dette medfører en stor sårbarhet i kommuneøkonomien og uforutsette utgifter må tas som innsparingstiltak direkte i drift det året utgiften oppstår.

5.3.1 Reduksjon i kostnader med virkning i 2024-2025

Stenge 8 plasser på sykehjemmet:

Det er i fremlagte forslag til handlingsplan lagt til grunn bruk av alle senger på Selbu Sykehjem. En stenging av 8 senger vil gi reduserte netto kostnader på anslagsvis 1,5-2,0 mill kr. En stenging vil kunne føre til økt trykk i hjemmetjenesten, noe som kan bety økt behov for bevilgninger eller tilsvarende behov for omstilling av tjenesten.

Kommunedirektørens anbefaling:

Tjenestetilbudet i helse er en av mange kvaliteter som gjør Selbu unik. Stenge 8 plasser er en større endring i tjenestetilbud og gir forholdsvis liten virkning da det må påregnes økte utgifter til hjemmetjenesten.

Imidlertid så er dette aktuelt tiltak som kommunedirektøren vil anbefale som driftsreduksjon i deler av året dersom de økonomiske utfordringene fortsetter eller tilgang på nødvendige vikarer forverres.

5.3.2 Økning i inntekter med virkning i 2024-2025

Kommunedirektøren vurderer følgende muligheter for å øke handlingsrommet gjennom økte inntekter med snarlig virkning.

Salg av aksjer i Trønder Energi AS

Selbu Kommune eier i dag 1,43% av aksjene i Trønder Energi AS fordelt på 162 000 A-aksjer og 15 534 C-aksjer. Et salg av aksjeposten vil kunne frigjøre kapital som kan brukes til å redusere gjeld tilsvarende. Kommunedirektøren har ikke vurdert eller sjekket mulig salgspris, men velger å fremstille en beregning som viser mulighetsrommet et salg kan gi. Under en forutsetning om at det kan oppnås en total salgssum på eksempelvis 150 mill. kr vil dette anslagsvis redusere årlige utgifter slik:

Rentekostnader	7,5 mill. kr (5%rente)
Redusert minimumsavdrag	4,0 mill. kr (basert på 2023 tall)
<u>Bortfall av årlig utbytte</u>	<u>-3,0 mill. kr</u>
<u>Økt handlingsrom i drift</u>	<u>8,5 mill. kr</u>

Kommunedirektørens vurdering og anbefaling

Et salg av aksjer på dette tidspunktet vil være gunstig dersom man ser dette opp imot muligheten for å skaffe ekstra handlingsrom på kort sikt. På lengre sikt mister Selbu Kommune som eier eventuelt potensiale som kan hentes i form av videre avkastning av eierkapital eller stigende verdi på aksjene. Dette må settes opp imot hva som eventuelt blir konsekvensen dersom den gode utviklingen i kommunen bremses som følge av lite handlingsrom og kutt i tjenestene. Det vil da bli spesielt viktig å disponere frigjorte midler riktig får å få mest mulig langsiktig effekt. En brems i Selbu sin gode utvikling kan gi en uønsket effekt som kanskje ikke vil være mulig å ta igjen på et senere tidspunkt.

5.3.3 Tiltak som ikke er videre vurdert

Kommunedirektøren har i tillegg vurdert videre mulighetsrom for tiltak som kan gi ytterligere innsparinger. Dette er imidlertid tiltak som vil medføre endringer i tjenestetilbud og større konsekvenser for innbyggere. Tiltakene er av en slik art at virkninger må utredes og økonomiske effekter vil ikke komme før i slutten av planperioden. Kommunedirektøren har derfor vurdert det slik at tiltakene synliggjøres tekstlig for å vise mulighetsrommet:

- Reduksjon i leirskoletilbudet
- Avslutte MOT
- Skoletilbud Dragsten: flytte barneskoleelever til Selbustrand
- Redusere åpningstid i barnehage
- Legge ned Selbustrand skole (jfr. utredning i 2020)
- Vurdere omfang spesialundervisning i skole
- Redusere åpningstid bibliotek med bemanning
- Stopp i løpende barnehageopptak
- Stenge terapibasseng
- Innføring av utvidet eiendomsskatt

6 Grunnrenteskatt på landbasert vindkraft

Regjeringen foreslår i Statsbudsjettet for 2024 å innføre en grunnrenteskatt på vindkraft på 35 pst, dvs noe lavere enn først foreslått. Videre foreslår regjeringen at produksjonsavgiften, som ble innført 1. juli 2022 økes til 2,3 øre/kWh, samtidig som naturressursskatten omtalt i høringsnotatet ikke innføres. Regjeringen skriver at minst halvparten av skatteinntektene fra grunnrenteskatten vil gå til kommunene gjennom produksjonsavgiften og en ekstra bevilgning i år med høy grunnrente. I tillegg foreslås det at interesser som berøres negativt av vindkraftutbygging, skal få en andel av grunnrenteskatteinntektene, og at det tas sikte på at et beløp tilsvarende 0,2 øre/kWh av vindkraftproduksjonen avsettes til lokale formål som natur, reindrift og eventuelt andre formål som er direkte berørt av arealbruken. Det er behov for å utrede ordningen nærmere. Regjeringen vil komme tilbake med et forslag og detaljerte bestemmelser i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2024. Denne fremlegges/blir gjort kjent medio mai 2024.

Økningen i produksjonsavgiften er innarbeidet forslaget til handlingsplan 2024-2027. Videre virkning av grunnrenteskatt innarbeides når forslag til innretning er kjent, anslagsvis i neste rullering av handlingsplan.

7 Øvrige tilskuddsordninger i forslag til statsbudsjett 2024

Ressurskrevende tjenester : Ordningen videreføres som i 2023, innslagspunkt øker med lønnsveksten i 2023 (5,4 prosent) til kroner 1 608 000. Tillegget for psykisk utviklingshemmede er 827 315 kr . Tilleggskompensasjonsordningen videreføres, terskelverdi for 2024 er beregnet til kroner 5 300 per innbygger.

Rentekompensasjonsordning: Læringsarenaer og større utstyr i grunnskole. Total ramme på 8 mrd. kroner, hvorav 1 mrd. kroner fases inn i 2024. Gjelder fra 2. halvår 2024 (innretning vil bli kjent 1. halvår 2024). Kompensasjonen fastsettes sjablongmessig med utgangspunkt i et serielån med 20 års løpetid og flytende rente i Husbanken. Kommunene står fritt til å velge om finansieringen skal skje med eller uten opptak av lån, og hvilken låneinstitusjon som eventuelt skal benyttes.

Tilskudd til å inkludere barn og unge – to tilskuddsordninger

Systematisk identifikasjon og oppfølging av utsette barn - ordningen foreslås gradvis faset ut i 2024 og 2025 før den blir avviklet i 2026. Foreldrestøttene tiltak - styrket med 10 mill. Kroner.

Investeringsstilskudd boliger med heldøgns omsorg: Tilsagnsramme på 3 mrd. kroner eller om lag 1500 plasser- Ikke lenger krav om at deler av bevilgningen skal gå til netto tilvekst av heldøgns omsorgsplasser.

Vertskommunetilskudd psykisk utviklingshemmede: Generell nedjustering av rammen for ordningen i 2024 med nesten 100 mill. kroner, over 10 prosent Skjermingsordning ved frafall fra ordningen for å sikre vertskommuner mot brått inntektsbortfall - foreslås avviklet fra og med 2024 – frafall gir en reduksjon i rammen for ordningen med 50 mill. kroner i 2024.

Energiltak i kommunalt eide utleieboliger, omsorgsboliger og sykehjem: Kommunalt eide utleieboliger skal prioriteres. Tilskuddsramme på 300 mill. kroner i 2024. Husbanken er ansvarlig for ordningen.

8 Budsjettpremisser

Det er de vedtatte handlingsreglene og styringssignaler gitt i strategidialogen som til sammen gir de overordnede føringene for kommunedirektørens budsjettforslag.

Følgende anbefalinger for planperioden 2024-2027 ble vedtatt i strategidialogen 2023 og danner utgangspunktet for budsjettpremissene:

Oppvekst

1. Å løfte frem prosjektet «Sammen i Selbu» og inkludere VR barnevern som en del av dette
2. Å opprettholde ressurser til barnehage og til grunnskoleopplæringen til tross for fallende elevtall for å kunne opprettholde god kvalitet i dagens skolestruktur. Samtidig må det jobbes med å forbedre inkluderende praksis og redusere spesialundervisning på sikt
3. Skape rom for nye barnehageplasser også utenom hovedopptak som et ledd i at kommunen skal være attraktiv for tilflytting
4. Å vurdere barnehagestruktur før rehabilitering av Innbygda barnehage
5. Å styrke kulturskolen som et viktig verktøy for å nå målene med samfunnsoppdraget om mestring og motvirke utenforskap, samt som et tiltak for økt bosetting
6. Utvikle innholdet i «fremtidens bibliotek»
7. Prioritere tiltak for å nå mål i trafiksikkerhetsplanen

Helse og omsorg

1. Å fortsette arbeidet med «Sammen i Selbu», gjennom å styrke og systematisere det tverrfaglige og tverrsektorielle samarbeidet
2. Å sette av ressurser til innføring av Helseplattformen i tråd med prosjektplan, og videre til innføring av nye arbeidsflyter, nødvendige organisasjonsendringer og gevinstrealisering som følge av innføringen
3. Å videreutvikle tilbud med veiledning og informasjon til befolkninga, som tiltak for planlegging av en god alderdom
4. Å styrke kommunens boligsosiale arbeid
5. Å sette av ressurser til arbeid med en kompetanse- og rekrutteringsplan
6. Å starte arbeid med innføring av årsturnus som pilot i en del av tjenesten

Tekniske tjenester inkl. Vann og avløp

1. Gjennom langsiktige vedlikeholdsplaner sikre et verdibevarende vedlikehold for å ivareta en bærekraftig kommuneøkonomi over tid
2. Balansere nødvendig utskiftinger av vann og avløp mot en fornuftig utvikling av gebyrnivået samtidig som det tilfredsstiller pålagte krav og sikker beredskap
3. Å igangsette arbeid med kontroll av spredt avløp
4. Å revidere vegplanen for å tydeliggjøre hvilke av kommunens veger som må prioriteres for oppgradering eller vedlikehold slik at næringstrafikken sikres og ivareta trafiksikkerhet.
5. Å gjøre valg og prioriteringer for fremtidig bruk av områder som gir en bærekraftig arealforvaltning
6. Å ha høyt fokus på trafiksikkerhet i alt planarbeid

Bygg og eiendom

1. Sikre nødvendig kompetanse for drift av moderne bygg, fortrinnsvis gjennom kompetanseheving hos egne ansatte
2. Å begrense tiltakene på Innbygda Barnehage til barnehagestrukturen er endelig avklart
3. Gjennom langsiktige vedlikeholdsplaner sikre et verdibevarende vedlikehold for å ivareta en bærekraftig kommuneøkonomi over tid
4. Fokuserer på gjenbruk av våre eksisterende bygg, ved nye behov og utvikling av kommunens tjenester

Næring

1. At utviklingsaktiviteten i Selbu Vekst AS (kommunens utviklingsapparat) opprettholdes på nivå som i dag. Det må vurderes å øremerke mer kapital til utviklingsarbeid
2. Samfunnsutvikling og samfunnsplanlegging ved Selbu Vekst skal bistå kommunen med å bidra til bærekraftig utvikling. Det innebærer å fremme tiltak og aktiviteter innen næringsvirksomhet, sysselsetting, folkehelse, gode boliger, bo- og oppvekstmiljø og infrastruktur. Det skal i dette arbeidet legges vekt på langsiktige miljø – og økonomiske hensyn. Gjennom samarbeid tilstrebes det å nå FN's bærekraftsmål i arbeidet i Selbu Vekst
3. At Selbu har fokus på at sysselsetting gir god folkehelse og styrker sitt arbeid mot utenforskap

Kultur

1. Å arbeide for å fremme bygdas kulturarv. Selbus historie er viktig
2. Å stimulere frivilligheten for å lykkes med bistand med spillemiddelsøknader og samt fortsatt gi tilskudd til aktiviteter via kulturmidler
3. Tilrettelegge arena(er) for arrangører av kulturformidling
4. Bruke kulturarbeidet til å skape tilhørighet også for kommunens nye innbyggere
5. Vedlikeholde utsikten mot Selbusjøen og deler av Nea

Sentraladministrasjon:

1. Fokus på Selbu Kommune som en utviklende og inkluderende arbeidsgiver, med god balanse mellom heltidskultur og nødvendig rom for arbeidsutprøving
2. Å satse på en offensiv og nytenkende rekrutteringsstrategi og markedsføring av Selbu kommune som arbeidsplass. Synliggjøre alle muligheter med å komme til Selbu, så vel våre gode jobbmuligheter som andre fordeler med å bo i Selbu
3. Å utarbeide en helhetlig strategi for kommunikasjon med våre innbyggere

Kommunedirektørens vurdering:

Å implementere alle ønsker og prioriteringer som fremkommer i anbefalinger gjort i strategidialoen er ikke mulig innfor tilgjengelige rammer, men de må gi retning og bidra til å løfte de politiske prioriteringer mot Samfunnsplanens overordnede målsetting.

Kommunedirektørens forslag til handlingsplan tar utgangspunkt i vedtatte handlingsplan for 2023 - 2026, justert for helårseffekter av justeringer gjort løpende gjennom 2023. I tillegg er følgende budsjettpremisser lagt til grunn:

- Føringer og bevilgninger i framlagte forslag til statsbudsjett 2024
- I takt med økende renter på lån økes avkastningskravet til kommunens aksjeposter og en forventning om utbytte i tråd med dette
- Drift tilrettelegges for en forutsigbar drift som sikrer et godt tjenestetilbud
- Ingen vesentlige nye investeringer krever finansiering med nye lånemidler
- Generell lønnsvekst i 2024 på 4,9%
- Budsjettet fremlegges i 2024-kroner
- En forventet rentekostnad lik Norges bank anslag på langsiktige lånerenter
- Sikker leveranse av tjenester iht lovkrav og av tilfredsstillende kvalitet
- Videre arbeid med «Sammen i Selbu»
- Sikre bemanningsnorm i skole og barnehage
- Full barnehagedekning iht barnehageloven
- Bosetting av 20 flyktninger i 2024
- Kommunale helse- og omsorgstjenester av god kvalitet og videreføring av prinsipp om at alle brukere skal bo lengst mulig i eget hjem
- Tilnærmet 100% belegg på Selbu Sykehjem
- Eiendomsskatt iht eiendomsskattelovens §3 bokstav C: Kraftanlegg, vindkraftanlegg, kraftnett og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum

9 Rammevilkår og økonomiske nøkkeltall

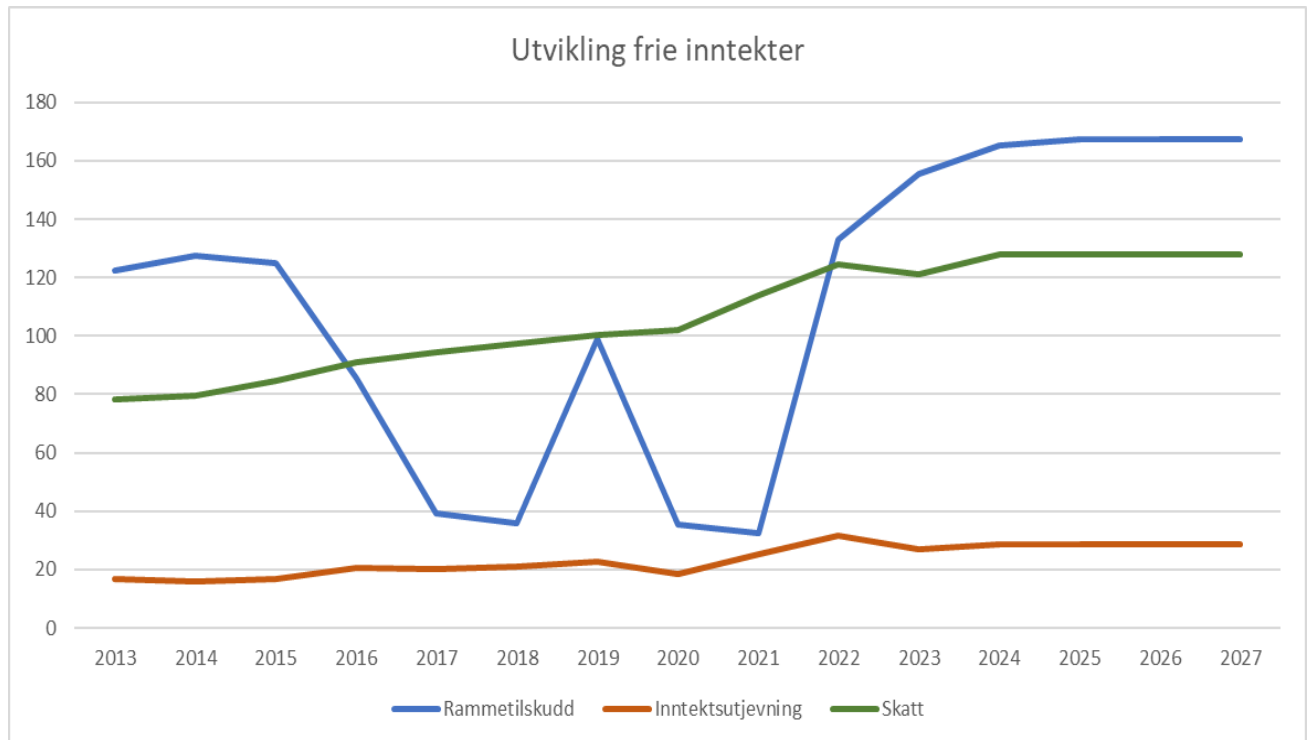
9.1 Statsbudsjett 2024

Forslaget til handlingsplan 2024 -2027 er basert på fremlagte forslag til statsbudsjett for 2024. I forslaget til statsbudsjett 2024 er det blant annet lagt til grunn følgende endringer med betydning for overført rammetilskudd til Selbu Kommune:

- Barnehage: redusert makspris for barnehage fra 01.08.2024
- Endring i kontantstøtte fra 13-23 måned til 13 til 19 måned
- Kompensasjon for som følge av ny opplæringslov
- Nytt prøve gjennomføringssystem – grunnskole

9.2 Frie inntekter

Frie inntekter viser følgende utvikling:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Rammetilskudd	122,3	127,7	124,8	85,3	39,1	35,8	98,9	35,4	32,6	133,2	155,3	165,4	167,4	167,4	167,4
Inntektsutjevning	16,6	16	16,8	20,4	20,2	21	22,6	18,5	25,1	31,7	26,8	28,5	28,5	28,5	28,5
Skatt	78,3	79,5	84,7	91,2	94,6	97,3	100,2	102,2	114,1	124,4	121,1	127,9	127,9	127,9	127,9
Sum frie inntekter	217,2	223,2	226,3	196,9	153,9	154,1	221,7	156,1	171,8	289,3	303,2	321,8	323,8	323,8	323,8

Endringene i rammetilskuddet 2016-2021 skyldes deltagelse i SIO-prosjekt der rammetilskuddet ble erstattet med tilskudd basert på faktisk tjenestenivå.

Rammetilskudd:

Rammetilskuddet består i hovedsak av innbyggertilskudd og utgiftsutjevning. Statsbudsjettet viser følgende endringer i innbyggertilskudd:

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Innbyggertilskudd pr innbygger	24 761	26 134	28 077	29 832	30 375	30 376	30 377

Utgiftsutjevning:

Selbu kommune blir for 2024 tilført 7 711 kr pr innbygger i ekstra rammetilskudd gjennom utgiftsutjevningen, en økning på kun 23 kr pr innbygger ift 2023. Utgiftsutjevningen fordeles slik pr kriterier:

Kriterier	2023	2024	2023	2024	2023	2024
	Antall	Antall	Indeks	Indeks	kr per innb	kr per innb
0-1 år	83	76	1,00791	0,93494	3	-24
2-5 år	163	177	0,95060	1,02562	-423	224
6-15 år	441	439	0,91376	0,89778	-1434	-1676
16-22 år	362	362	1,06423	1,04455	95	70
23-66 år	2 175	2 233	0,92353	0,92765	-504	-508
67-79 år	581	599	1,21129	1,20821	753	817
80-89 år	228	240	1,54259	1,54128	2616	2831
over 90 år	61	57	1,74969	1,63144	1814	1651
Basistillegg / Gradert basistillegg	1	1	3,84628	3,78439	2845	2945
Sone	31 153	31 338	1,93954	1,91250	591	610
Nabo	15 486	15 596	2,11873	2,08140	703	723
Landbrukskriterium	0	0	4,34004	4,24502	441	400
Innvandrere 6-15 år ekskl Skandinavia	16	14	0,43883	0,33874	-250	-288
Flytninger uten integreringstilskudd	27	22	0,20305	0,15806	-421	-426
Dødlighet	28	27	0,91660	0,85413	-238	-449
Barn 0-15 med enslige forsørgere	62	99	0,77039	0,87377	-271	-138
Lavinntekt	133	92	0,62113	0,47127	-281	-360
Uføre 18-49 år	113	109	1,23667	1,15662	95	61
Opphopningsindeks	0	0	0,21645	0,14884	-468	-486
Aleneboende 30 - 66 år	328	328	0,84803	0,83885	-184	-188
PU over 16 år	21	23	1,38912	1,48026	1189	1580
Ikke-gifte 67 år og over	388	385	1,33258	1,27377	949	842
Barn 1 år uten kontantstøtte	44	30	1,42581	0,89372	442	-112
Innbyggere med høyere utdanning	774	792	0,67272	0,66590	-372	-388
Kostnadsindeks total			1,12232	1,11883	7689	7711

Skatt:

KS prognosemodell brukes som grunnlag for beregning av skatteanslaget og viser følgende utvikling:

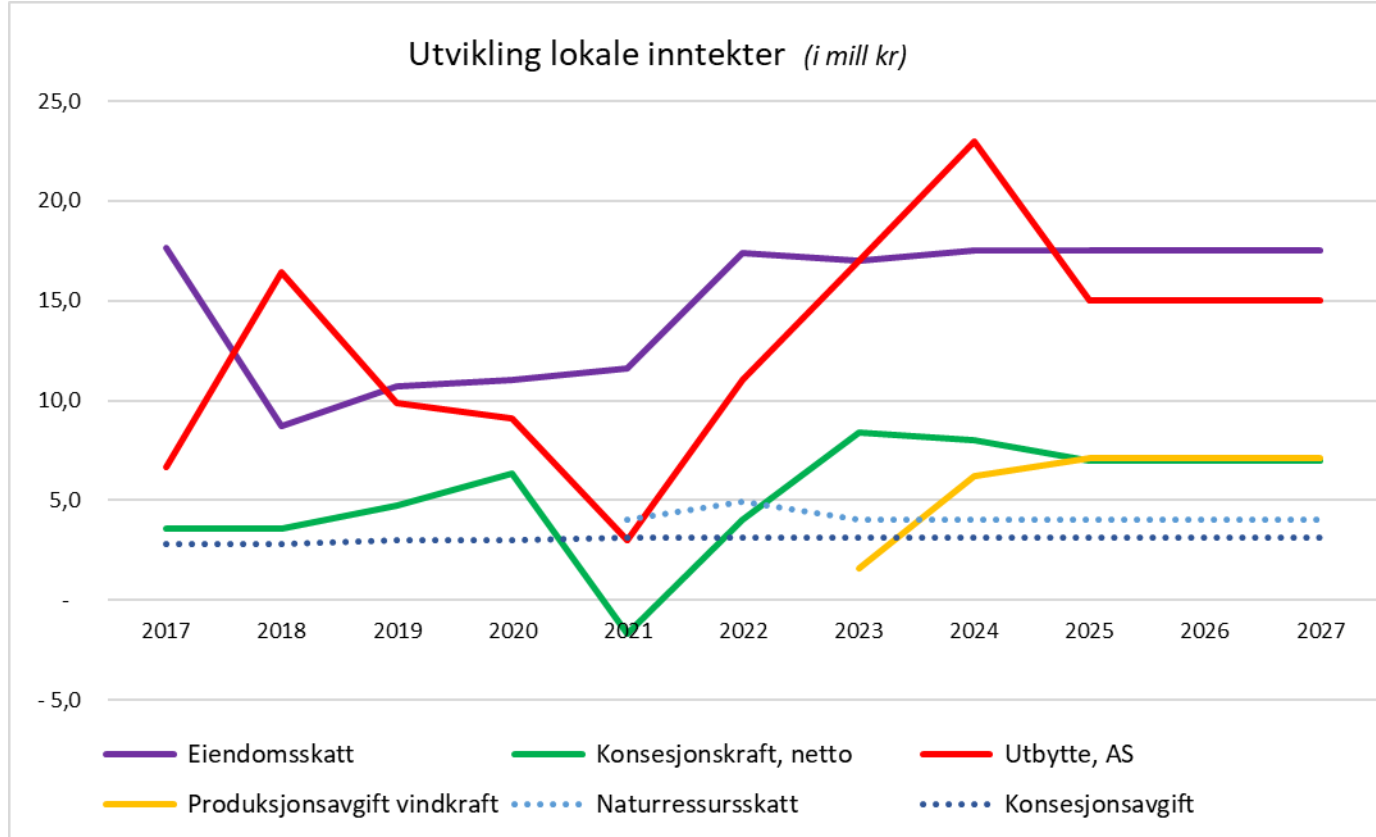
Skatteinngang Selbu Kommune	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Skatt (mill kr)	97,3	100,2	102,2	114,1	124,4	121,1	127,9	127,9	127,9	127,9
Prosentvekst		2,9 %	1,9 %	11,8 %	9,0 %	-2,6 %	5,6 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Skatt som pst av landsgj.snippet	77,5 %	76,8 %	79,9 %	77,2 %	74,7 %	77,1 %	77,0 %	77,0 %	77,0 %	77,0 %
Skatt og netto skatteutjevning som andel av landsgj.snippet av skatt	94,2 %	94,1 %	94,4 %	94,2 %	93,8 %	94,1 %	94,1 %	94,1 %	94,1 %	94,1 %

9.3 Lokale inntekter

Selbu Kommune har store lokale inntekter knyttet til grønn energi, med følgende utvikling:

Lokale inntekter	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Eiendomsskatt	17,7	8,7	10,7	11,0	11,6	17,4	17,0	17,5	17,5	17,5	17,5
Utbytte, AS	6,7	16,4	9,9	9,1	3,0	11,0	17,0	23,0	15,0	15,0	15,0
Konesjonskraft, netto	3,6	3,6	4,8	6,3	-1,7	4,0	8,4	8,0	7,0	7,0	7,0
Produksjonsavgift vindkraft							1,6	6,2	7,1	7,1	7,1
Naturressursskatt					4,0	4,9	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Konesjonsavgift	2,8	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1
SUM	27,9	28,7	25,3	26,4	12,9	32,4	44,0	54,7	46,6	46,6	46,6

Før 2020 er naturressursskatt ført inn som del av ordinær skatteinntekt

9.3.1 Eiendomsskatt:

Nivået for inntekter fra eiendomsskatt er økt iht faktisk utskrevet eiendomsskatt 2023.

Alminnelig taksering 2025:

Eiendomsskattegrunnlaget for kraftlinjer og vindkraftverk fastsettes gjennom alminnelig taksering i kommune hvert tiende år, jfr Eiendomsskattelovens §3 A-3 (2): *Det skal vere ei allmenn taksering i kommunen kvart tiande år. Dersom det ligg føre særlege tilhøve, kan kommunestyret avgjere at ny taksering skal skje tidlegare eller seinare enn dette, men ikkje seinare enn tre år etter at siste allmenne taksering skulle ha skjedd. Kommunen dekkjer kostnadene ved taksering, og*

kommunestyret utnemner dei personane som skal stå for takseringa.

Siste alminnelige taksering i Selbu Kommune skjedde i 2015. Kommunedirektøren anbefaler at ny alminnelig taksering skjer med virkning fra 2025. Dette er en tidkrevende prosess og det er derfor avsatt midler til gjennomføring av dette i budsjett 2024 og 2025. Takseringen gjelder kun for kraftlinjer og vindkraftanlegg. Takstgrunnlaget for vannkraftanlegget fastsettes av skatteetaten. I Selbu er det sakkyndig nemnd for eiendomsskatt som gjennomfører taksering av eiendommene.

9.3.2 Utbytte

Utbytte Selbu Energiverk AS

Selbu Kommunes eierskapsmelding for Selbu Energiverk AS setter grunnlaget for kommunens eierskap. Eier forventer en økonomisk avkastning sett i forhold til de verdier som selskapet produserer og som allerede er opparbeidet i selskapet. Det forventes et årlig utbytte, og kommunens handlingsplan skal tallfeste utbyttestørrelsen fremover i tid.

Det er tilbakeholdt i selskapet 8 mill. kr fra tidligere års overskudd i 2021 og 2022. Ut ifra dagens økonomiske situasjon vil kommunedirektøren foreslå at disse tas ut gjennom økt utbytte i 2024. Kommunedirektøren har derfor i sitt forslag til handlingsplan 2024-2027 lagt til grunn en forutsetning om et utbytte fra Selbu Energiverk AS på 20 mill kr i 2024, deretter årlig 12 mill kr.

Utbytte Trønder Energi AS

Basert på selskapets utbyttepolitikk og nivå siste år er det lagt inn en forventning om et årlig utbytte på 3 mill kr fra Trønder Energi AS.

9.3.3 Konesjonskraft:

For 2024 legges det inn en forventning om oppnådd salgspris på 40 ør pr kwh, 3 øre lavere en oppnådd pris ved salg for 2023. Som følge av lave priser i markedet har kommunedirektøren inntil videre valgt å avvente salg av hele mengden for 2024. Alternativt vurderes det salg via spotmarkedet.

9.3.4 Produksjonsavgift

I 2024 mottar Selbu kommune 2 øre/pr kwh som produksjonsavgift fra vindkraft opptjent i produksjonsåret 2023. Fra 01.01.2024 økes produksjonsavgiften til 2,3øre /kwh, med regnskapsmessig virkning fra 2025.

9.3.5 Naturressursskatt

Selbu kommune mottar naturressursskatt fra kraftproduksjon tilsvarende 1,1 øre/kWh). Naturressursskatten inngår sammen med øvrig skatteinntekter, som en del av inntektsutjevningen.

9.3.6 Konesjonsavgift

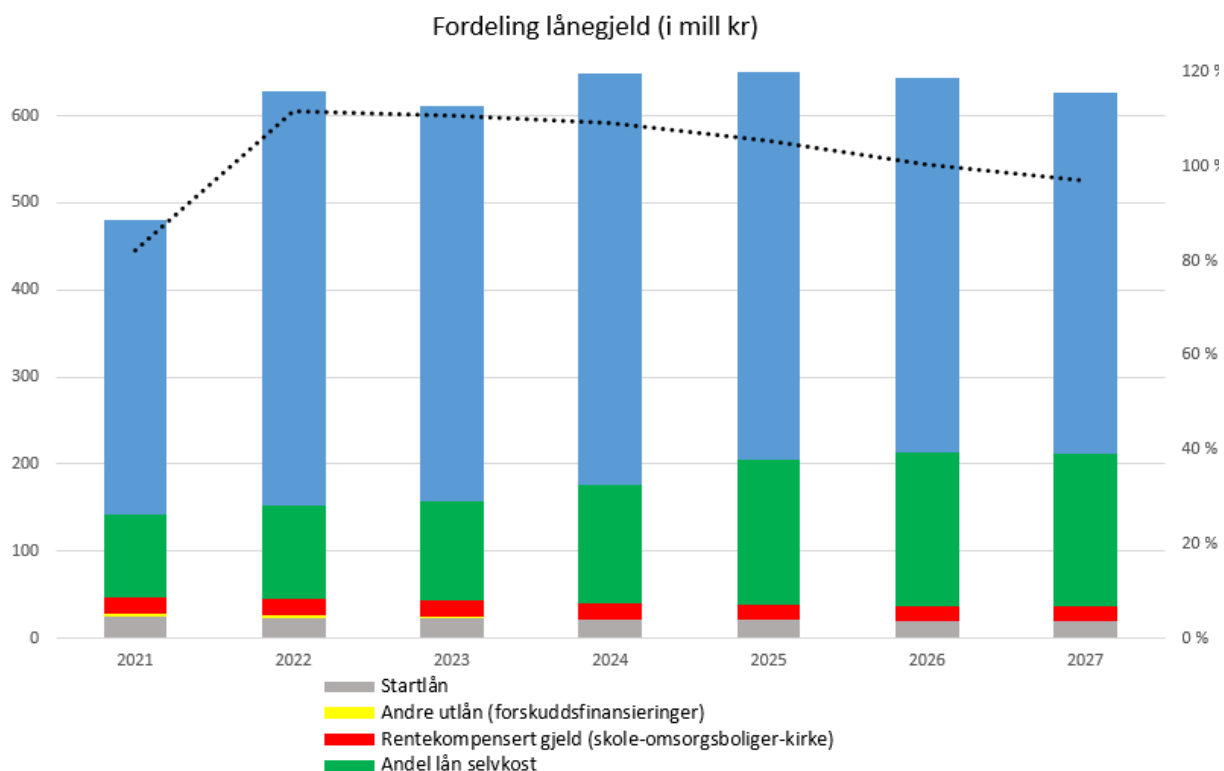
Det mottas totalt 3,1 mill kr i årlig konesjonsavgifter fra Statkraft AS og Selbu Energiverk AS. Inntektene avsettes til næringsfond.

9.4 Gjeld, renter og avdrag

Basert på vedtatte investeringer pr oktober 2023, fremlagte forslag til nye investeringer og en forutsetning om minimumsavdrag øker Selbus totale lånegjeld med totalt med 15 mill kr fra 2023 til 2027.

Lånegjeld (i mill kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Startlån	25	23	23	22	21	20	20
Andre utlån (forskuddsfinansieringer)	3	3	2	0	0	0	0
Rentekompensert gjeld (skole-omsorgsboliger-kirke)	19	19	18	18	17	17	16
Andel lån selvkost	96	106	114	136	167	176	175
Øvrig lån (rentebærende gjeld)	338	477	454	472	454	430	415
Langsiktig gjeld (BRUTTO lånegjeld)	481	629	612	649	659	644	627
Netto Gjeldsgrad i %	82 %	112 %	111 %	109 %	105 %	100 %	97 %

Årsaken til økningen i totalgjeld knyttes til investeringer på avløp (Septikmottak).

Som grunnlag for beregning av rente brukes Kommunalbankens vurderinger og anslag fra Norges Banks pengepolitiske rapport 3/23 som viser følgende utvikling:

År	Anslag styringsrente	Anslag påslag styringsrente	Anslag 3 mnd NIBOR	Påslag på NIBOR, lange lån	Budsjettert lånerente på lange lån
2024	4,4	0,35	4,75	0,6	5,35
2025	4	0,35	4,35	0,6	4,95
2026	3,4	0,35	3,75	0,6	4,35
2027	3,33	0,35	3,68	0,6	4,28

For årlig avdrag brukes estimert anslag for minimumsavdrag, Dette kan variere noe fra år til år som følge av endring i lån og ferdigstilling av nye prosjekter. Dette gir følgende estimat for rente og avdragskostnader 2024-2027:

Renter (i mill kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Beregnet rentekostnad	4,6	13,8	26,6	32,5	31,0	28,0	26,8
<i>Estimert budsjettrente</i>	1,0 %	2,2 %	4,5 %	5,35 %	4,95 %	4,35 %	4,28 %
av dette finansieres følgende av andre							
Renter startlån	-0,3	-0,3	-0,8	-0,9	-0,8	-0,8	-0,8
Rentekompensasjon (skole-omsorgsboliger-kirke)	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Kalkulatoriske renter Selvkost	-1,9	-3,8	-5,1	-6,4	-7,5	-7,8	-7,7
Netto rentekostnad rentebærende gjeld	2,3	9,6	20,6	25,1	22,6	19,3	18,2

Avdrag (i mill kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Totalt avdrag regnskapsført	14,6	13,2	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0
av dette finansieres følgende av andre							
Kompensert avdrag (omsorgsboliger)	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Andel beregnet avskrivning fra selvkostområder	-4,7	-5,2	-5,5	-5,9	-7,2	-8,2	-8,3
Netto avdrag	9,5	7,6	11,1	10,7	9,4	8,4	8,3

Avdrag startlån føres i investering, mottatte avdrag avregnes mot utgiftsførte avdrag.

9.5 Pensjonspremie

Arbeidsgivers andel av pensjonspremien settes lik beregnede prognoser pr september 2023 fra KLP og Statens pensjonskasse.

Gjeldende handlingsplan 2023-2026 ble lagt ut ifra en forutsetning om bruk av premiefond fra KLP på 5 mill kr årlig, noe som ga en tilsvarende redusert pensjonspremie.

I fremlagte forslag til handlingsplan 2024-2027 er det lagt inn en forutsetning om bruk av premiefond i 2024 på 4 mill kr og videre 2 mill årlig i 2025-2027.

Totalt økes rammer for drift 2024 -2027 med 12 mill kr for inndekking av økte pensjonskostnader og bortfall bruk av premiefond.

Forventet økning i pensjonspremie fra år 2026

Avsetningskravet til fremtidige alderspensjonister er redusert som følge av endret regelverk for AFP. Dette gjelder for ansatte født i 1963 og senere og vil gi en økning i pensjonspremien fra de første kullene begynner å ta ut AFP fra 2025. Økningen vil komme som en økt kostnad i drift fra 2026, og for å kunne håndtere økningen i pensjonspremien vil Kommunedirektøren anbefale tett oppfølging og en hensiktsmessig forvaltning av midler på premiefondet i KLP. Pr 01.01.2024 estimeres en saldo på premiefond i KLP på 6 mill kr.

9.6 Premieavvik KLP

Beregnet netto premieavvik for 2024 er iht prognoser pr september 2023 +11,5 mill kr (regnskapsmessig inntekt 2024).

Premieavvik defineres som differansen mellom innbetalt pensjonspremie og kostnadsført pensjon i regnskapet. Så lenge innbetalt pensjonspremie er større enn kostnadsført pensjon vil dette gi en tilsvarende inntekt. Denne inntekten skal kostnadsføres i de 7 påfølgende år. Etter hvert vil akkumulert kostnadsføring av tidligere års premieavvik bli større enn årets premieavvik og vil da gi en tilsvarende merkostnad. Kommunedirektøren foreslår derfor å avsette årets netto premieavvik til disposisjonsfond for å sikre midler til senere års kostnadsføring av premieavvik.

9.7 Endringer i bevilgninger til rammeområdene fra 2023 til 2024-2027

I tillegg til driftsreduksjon omtalt i kapittel 5 er det er foretatt følgende vesentlige justeringer på rammeområdene sammenlignet med rammen som ble vedtatt for 2023. Da er også tidligere års vedtak for planperioden 2024-2027 inkludert.

Rammeområde	Endringer (i 1000 kr)	2024	2025	2026	2027
1 Politisk nivå, kontroll og rev.	Justering pensjon	77	77	77	77
1 Politisk nivå, kontroll og rev.	Effektiviseringsprosent 0,75%	-32	-32	-32	-32
1 Politisk nivå, kontroll og rev.	Helårvirkning 2024 av lønnsoppgjør 2023	210	210	210	210
2 Kommunedirektør/ SA	Arrangement for ansatte 2024	200	0	0	0
2 Kommunedirektør/ SA	Justering pensjon	737	737	737	737
2 Kommunedirektør/ SA	Effektiviseringsprosent 0,75%	-112	-112	-112	-112
2 Kommunedirektør/ SA	Helårvirkning 2024 av lønnsoppgjør 2023	794	794	794	794
5 Oppvekst	Justering pensjon	3 204	3 204	3 204	3 204
5 Oppvekst	Effektiviseringsprosent 0,75%	-932	-932	-932	-932
5 Oppvekst	Helårvirkning 2024 av lønnsoppgjør 2023	4 107	4 107	4 107	4 107
5 Oppvekst	Redusert makspris barnehage - forslag i statsbudsjett 2024	1 386	3 326	3 326	3 326
5 Oppvekst	Støtte BUA 2022-2024, bortfall fra 2025, jfr HP 2022-2025	0	-100	-100	-100
6 Helse og Omsorg	Justering pensjon	6 552	6 552	6 552	6 552
6 Helse og Omsorg	Flyttet ramme tjenestebiler til bygg og eiendom	-1 222	-1 222	-1 222	-1 222
6 Helse og Omsorg	Helseplattformen vedtak 17.04.2023	7 100	700	700	700
6 Helse og Omsorg	Helårvirkning 2024 av lønnsoppgjør 2023	5 171	5 171	5 171	5 171
8 Kultur	Justering pensjon	21	21	21	21
8 Kultur	Effektiviseringsprosent 0,75%	-15	-15	-15	-15
8 Kultur	Helårvirkning 2024 av lønnsoppgjør 2023	17	17	17	17
9 Bygg og eiendom	Biladministrasjon - økt ramme personressurs	200	200	200	200
9 Bygg og eiendom	Justering pensjon	851	851	851	851
9 Bygg og eiendom	Effektiviseringsprosent 0,75%	-158	-158	-158	-158
9 Bygg og eiendom	Innovasjon - redusert utgifter som følge av ny teknologi - jfr vedtak HP 2023-2026	-150	-150	-150	-150
9 Bygg og eiendom	Helårvirkning 2024 av lønnsoppgjør 2023	656	656	656	656
9 Bygg og eiendom	Ramme tjenestebiler flyttet fra Helse og omsorg	1 222	1 222	1 222	1 222
9 Bygg og eiendom	Økt husleieinntekter etter innflytting Nestatunet - helårvirkning fra 2024 - jfr HP 2023-2026	-700	-700	-700	-700
9 Bygg og eiendom	Økt ramme som følge av økte strømpriser	1 000	1 000	1 000	1 000
10 Selvkost	Justering pensjon	0	0	0	0
11 Plan, Areal og Teknikk	Justering pensjon	386	386	386	386
11 Plan, Areal og Teknikk	Effektiviseringsprosent 0,75%	-76	-76	-76	-76
11 Plan, Areal og Teknikk	Justering for bevilgning KPA 2023-2026	-750	-1 000	-1 000	-1 000
11 Plan, Areal og Teknikk	Helårvirkning 2024 av lønnsoppgjør 2023	284	284	284	284
12 Fellesformål	Avsatt bevilgning til kommunal egenandel spillemidler	300	300	300	300
12 Fellesformål	Kostnader alminnelig taksering eiendomsskatt 2025 - jfr. vedtak HP 2023-2026	50	150	0	0
12 Fellesformål	Økt Lønnsreserve fra 4%-4,9% 2024	2 000	0	0	0

9.7.1 Lønnskostnader

Lønn 2023 er justert opp med lønnsoppgjør tilsvarende 5,4%, 10,7 mill kr. For 2024 avsettes det 7 mill kr til tilsvarende 4,9%. Som bevilgning for delårsvirkning av lønnsoppgjør 2024. For årene 2025-2027 brukes et anslag på 4%.

9.7.2 Effektiviseringsprosent

Tiltak fra 2023 om redusert bevilgning på 0,75% på netto bevilgning rammeområder videreføres. Dette betegnes som en effektiviseringsprosent da tiltaket er tenkt som en gevinst fra effektiv bruk av fellesskapets ressurser, og er basert på samme prinsipp som reduksjon i statsbudsjettet. 0,3 mill kr avsettes som disponible midler til innovasjon og endringskompetanse. Midlene disponeres av Kommunedirektør og er tenkt brukt til å finansiere tiltak og prosjekter med målsetting om økt handlingsrom i drift.

Kommunedirektøren foreslår å ikke trekke ned ramme for Helse og omsorg da endringer i demografi vil føre til økte utfordringer i årene som kommer. Det stilles imidlertid samme krav til området om effektivisering selv uten synliggjøring i ramme.

9.7.3 Helseplattformen

Kostnader iht vedtak gjort i april 2023. Dette viser en etableringskostnad og driftsutgift på 7,1 mill kr i 2024, deretter en årlig netto driftsutgift fra 2025 på 0,7 mill kr.

9.7.4 Redusert makspris barnehage

I tråd med forslag til statsbudsjett tilføres rammeområde oppvekst midler for inndekking av reduserte brukerbetalingen.

9.7.5 Tjenestebiler

Ramme for tjenestebiler Helse og omsorg er overført til rammeområder Bygg og eiendom. Det foreslås at det avsettes en egen ressurs (0,2 mill kr) til for biladministrasjon.

9.7.6 Kommunal egenandel spillemidler

Kommunedirektøren foreslår å avsette 0,3 mill kr midler i bevilgning for dekking av kommunale egenandeler til spillemiddelberettigede anlegg. Midlene avsettes på rammeområdet for fellesformål.

9.7.7 Arrangement for ansatte 2024

Vedtak i gjeldende handlingsplan om bevilgning 0,2 mill kr til arrangement for ansatte 2024 opprettholdes.

10 Foreslåtte bevilgninger pr rammeområder 2024-2027

Kommunedirektøren foreslår følgende bevilgninger til rammeområdene i kommende planperiode:

Bevilgningsoversikt drift iht. budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 andre ledd (del B)	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Politisk nivå, kontroll og revisjon	4 026 558	4 326 558	4 026 558	4 526 558
Kommunedirektør/ Sentraladministrasjon	15 806 016	15 606 016	16 156 016	16 256 016
Kirken	3 784 000	3 784 000	3 784 000	3 784 000
Værnesregionen	42 624 218	42 624 218	42 624 218	42 624 218
Oppvekst	100 002 767	102 239 767	102 239 767	102 239 767
Helse og Omsorg	141 132 261	135 047 261	135 047 261	137 047 261
Næringsfond	0	0	0	0
Kultur	1 925 393	1 925 393	1 925 393	1 925 393
Bygg og eiendom	22 120 200	21 770 200	21 770 200	21 770 200
Selvkost	-13 320 000	-14 808 899	-17 024 899	-16 039 899
Plan, Areal og Teknikk	8 573 534	8 323 534	9 073 534	9 073 534
Fellesformål	-6 902 000	-6 818 000	-6 969 000	-6 969 000
SENTRAL ØKONOMIFORVALTNING	-8 750 000	-7 750 000	-7 750 000	-7 750 000
Sum bevilgninger drift, netto	311 022 947	306 270 048	304 903 048	308 488 048

11 Investeringer

Som følge av den økonomiske situasjonen har ikke kommunedirektøren funnet rom for nye bevilgninger til investeringer.

Unntaket er forslag om utbedring av ventilasjon Nestansringen 67 (jfr HMS avvik). Dette er kostnadsberegnet til 0,5 mill kr eks mva og forutsettes dekket av ubrukte lånemidler fra andre prosjekter.

11.1 Løpende investering - VARIT

Som tidligere år avsettes det 1 mill kr til årlige investeringer gjennom vertskommunesamarbeidet i Værnesregionen. Investeringen finansieres med løpende låneopptak.

11.2 Egenkapitalinnskudd KLP

Selbu Kommune er pliktig til å yte et årlig investeringstilskudd til KLP. Tilskuddet kan ikke lånefinansieres. Tidligere er det praktisert å finansiere dette som overføring fra drift, men som følge av den økonomiske situasjon foreslår kommunedirektøren at dette finansieres med bruk av kapitalfond for 2024, deretter med overføring fra drift.

11.3 Startlån 2024

Årlig ramme for startlån 2024 foreslås satt til 3,5 mill. kr. Behovet varierer fra år til år, og som en foreløpig ramme settes 3,5 mill. kr., samme som i 2023.

Ledige startlånmidler pr september 2023 er 5,07 mill. kr.

12 Finansielle måltall - Handlingsregler

Fremlagte forslag til handlingsplan gir følgende utvikling i resultat for handlingsreglene:

<i>i mill-kr</i>	Brutto drifts inntekter	Netto driftsresultat		Brutto driftsresultat	Disposisjonsfond		Netto Gjeldsgrad		
		Eksl. Premieavvik			<i>Frie midler eksl.</i>	Premieavvik	Brutto lånegjeld korrigert for gjeld med ekstern finansiering		
Handlingsregel			2,00 %	Positivt	40 mill	Saldo	Netto driftsinnt.	Netto lånegjeld	100% innen 2030
2019	387	-5,4	-1,4 %	-24,6	1,3	31			
2020	413	6,3	1,5 %	-3,0	4,1	30			
2021	437	9,6	2,2 %	-0,5	5,0	43	410	330	80 %
2022	452	7,7	1,7 %	-4,5	17,7	48	427	477	112 %
2023	431	-10,7	-2,4 %	-19,2	0 - 4,5?	56	410	455	111 %
2024	470	2,7	0,6 %	-4,8	3,1	68	432	472	109 %
2025	473	5,8	1,2 %	5,3	6,0	79	431	454	105 %
2026	473	9,5	2,0 %	6,0	13,3	91	428	430	100 %
2027	473	8,9	1,9 %	4,2	18,2	102	427	415	97 %

13 Rammeområdene

Jfr tabell kapittel 10.

13.1 Rammeområde 1 Politisk nivå, kontroll og revisjon

Bevilgninger 2024-2027

Bevilgninger pr område (tusen kr)	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	2024	2025	2026	2027
Politisk nivå, kontr og rev.	3 801	4 322	4 027	4 327	4 027	4 527

Vurderinger

Området har vist mindreforbruk i flere år, kommunedirektøren foreslår derfor at ramme reduseres med 0,2 mill kr. I tillegg legges det inn en forutsetning om restriktivt innkjøp og annen aktivitet i planperioden.

13.2 Rammeområde 2 Kommunedirektør/sentraladministrasjon

Bevilgninger 2024-2027

Bevilgninger pr område (tusen kr)	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	2024	2025	2026	2027
Kommunedirektør/ Sentraladm.	12 018	14 837	15 806	15 606	16 156	16 256

Vurderinger

For kommende periode vil det fokuseres på omstilling og utvikling av tjenester uten at det i vesentlig grad vil gå utover tjenestenivået.

Det vil strengt vurderes behov for vikarer ved sykefravær. Det jobbes med å utnytte ressursene best mulig, organisere oppgaver, jobbe smartere, benytte digitale verktøy og samarbeide mer på tvers av områdene både i sentraladministrasjonen og i samarbeid med andre områder kommunen. En robot vil bli tatt i bruk for å administrere deler av kommunens dokumenttjenester. Det kan bety noe lengre saksbehandlingstid av konkrete saker og noe lengre responstid ved henvendelser. Eksterne saker og henvendelser prioriteres. Beredskap og sikkerhet samt kommunens kvalitetsarbeid vil også være en prioritert arbeidsoppgave å ivareta fremover.

Fremtidsperspektiver

Området understøtter kommunenes sektorer og enheten skal sørge for kvalitet i tjenestene, bidra til gode arbeidsforhold og godt arbeidsmiljø i Selbu kommune. Funksjonene på området er under utvikling, nye digitale løsninger fører til endring av arbeidsformer og dette vil påvirke organisering og kompetansebehov i årene som kommer. Det jobbes målrettet for å finne smarte og effektive arbeidsmetoder med fokus på gode resultater for hele kommuneorganisasjonen.

13.3 Rammeområde 3 Kirken

Bevilgninger 2024-2027

Bevilgninger pr område (tusen kr)	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	2024	2025	2026	2027
Kirken	3 570	3 784	3 784	3 784	3 784	3 784

Vurderinger

Kommunens økonomiske ansvar er å bevilge tilskudd til tilfredsstillende drift og vedlikehold iht lovgivningen. Kommunestyret vedtar årlig tilskuddsbeløp i kommunestyrets budsjettbehandling i desember. Ved vurdering av budsjettforslag og tilskuddets størrelse vil kommunen legge til grunn de samme kriteriene som for egen virksomhet.

Det er mottatt et budsjettforslag fra Selbu Sokn som viser et behov for 4,477 mill kr. Kommunedirektøren foreslår å videreføre rammen på 3,784 mill kr. Området kompenseres ikke for lønns og prisvekst (beregnet til 0,2 mill kr). Kommunedirektøren velger derfor i denne omgang ikke pålegge driftsreduksjoner på linje med andre områder i kommunen og Selbu Sokn må derfor i praksis dekke lønns- og prisvekst innenfor dagens vedtatte ramme for tilskudd.

13.4 Rammeområde 4 Værnesregionen

Bevilgninger 2024-2027

Bevilgninger pr område (tusen kr)	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	2024	2025	2026	2027
Værnesregionen	36 458	38 778	42 624	42 624	42 624	42 624

Vertskommunens forslag til budsjett datert oktober er lagt til grunn for forslaget til bevilgningen. For mer informasjon se budsjettdokumentet for samarbeidet.

Vedrørende budsjett VR brann og redning: I budsjettforslaget fra VR er det lagt inn forslag om økt bemanning som følge av ros-analyse. Denne endringen er foreløpig ikke vedtatt i Selbu Kommune. Kommunedirektøren vil forutsette at vertskommune tar ut forslaget fra budsjettforslaget og at VR budsjett vil bli justert i tråd med endelig vedtak fra vertskommune.

I tillegg til samarbeid omtalt i budsjettdokument fra vertskommune så er det lagt inn midler til dekning av samarbeidsavtale vedr arkivtjenster (Selbus andel for 2024 er satt til 66 218 kr) Avtalen er basert på bistand og et faglig samarbeid mellom dokumentasjonssentrene/arkiv i samarbeidskommunene.

13.5 Rammeområde 5 Oppvekst

Bevilgninger 2024-2027

Bevilgninger pr område (tusen kr)	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	2024	2025	2026	2027
Oppvekst	88 005	90 538	100 003	102 240	102 240	102 240

Forholdet til FNs Bærekraftsmål

Av FNS bærekraftsmål er det spesielt mål nummer fire som sektoren skal arbeide med. God utdanning som skal sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle. En del av målene er allerede nådd når en tenker på systemnivå, men viktig at dette målet blir hensyntatt for hvert enkelt barn og elev i Selbu.

Slik situasjonen er i verden i dag vil det være ekstra viktig å ha fokus på bærekraftsmål 4.7; sikre at alle elever tilegner seg den kompetansen som er nødvendig for å fremme bærekraftig utvikling, blant annet gjennom utdanning i bærekraftig utvikling og livsstil, menneskerettigheter, likestilling, fremme freds- og ikke-voldskultur, globalt borgerskap og verdsetting av kulturelt mangfold og kulturens bidrag til bærekraftig utvikling.

En god oppvekst handler om trygghet, tilhørighet og utviklingsmuligheter både i barnehage, skole og på fritida. Selbu Kommune skal ha gode oppvekstvilkår med velfungerende barnehager og skoler, Det bør gis god støtte til familien, og det er et variert lag- og foreningsliv i Selbu.

God psykisk og fysisk helse blant barn og unge skal legge grunnlag for at de skal takle hverdagen, og få et godt og meningsfylt liv.

For kulturskolen vil også bærekraftsmål 10 og 11 være noe å strekke seg etter. Kulturtanken skal videreutvikle og styrke rollen som nasjonal aktør for arbeid med kulturelt mangfold og inkludering av barn og unge i kunst og kultur. Bærekraftsmål 10 handler om å umyndiggjøres og fremme sosial, økonomisk og politisk inkludering av alle, uavhengig av alder, kjønn, funksjonsevne, rase, etnisitet,

nasjonal opprinnelse, religion, økonomisk eller annen status. Biblioteket vil også være en viktig aktør for å redusere ulikhetene. Mål 11 handler om å sikre inkluderende og bærekraftige lokalsamfunn.

Vurderinger

I kommende økonomiplan er det krevende å prioritere forebyggende tiltak, men det er nødvendig for på lengre sikt å dempe kostnadsveksten. Riktige tiltak som vektlegger mestring og forebygging kan også utgjøre en stor forskjell for den enkeltes livskvalitet. Gjennom arbeidet med «Sammen i Selbu» er det kartlagt at det er behov for å komme tidligere inn med hjelp til utsatte barn og unge og deres familier. En ser at flere brukere med sammensatte behov krever mer tverrfaglig samarbeid. Det er også flere med psykisk uhelse slik at det er behov for bedre tverrfaglig samarbeid og mer systematikk i oppfølgingen. Det nyopprettede familieteamet skal bistå familier med utfordringer og etterspørselen så langt viser at det var et nødvendig tiltak. Så langt er det hentet ut ressurser fra

tjenester som allerede jobber opp mot barn, unge og familier. Kommunen har søkt og fått innvilget tilskudd fra Bufdir til å utvikle familieteamet ytterligere.

Bemanningsnormer i barnehage og skole er styrende for driften på de to områdene. Slike normer er selvsagt med på å sikre at enhetene har nok bemanning, men fører samtidig til at handlingsrommet til kommunen er mindre. Stram budsjetttramme gjør at enhetene ikke kan budsjettere med ressurser ut over bemanningsnormer og budsjettet for 2024 er lagt slik at enhetene er så vidt over norm.

Selbu kommune og samfunnet for øvrig ser en trend i at flere barn og unge og familier sliter med psykisk uhelse og mange komplekse utfordringer. Det er derfor krevende for enhetene å skulle ivareta alle behov og utfordringer. Staten forventer gjennom oppvekstreformen at kommunene har stort fokus på forebygging og tidlig innsats. Den nye barnevernsreformen vil kreve mer av kommunen, ikke minst siden de økonomiske rammene er endret for barnevernstiltak. Det er imidlertid umulig å forebygge seg bort fra alle tiltak.

Selbu kommune har valgt å skrive en ettårsavtale med Drive (Kjør for livet), da det er en økt andel elever som kan ha nytte av et slikt tilbud. Det finansieres gjennom tilskudd, men om det skal videreføres ut over 2024 må det settes av midler til dette. I tillegg til ordinært tilbud for sårbare elever inkluderer avtalen en egen klubbkveld på et verksted som er åpen for alle ungdommer. Tiltaket er å anse som et forsøksprosjekt.

Selbu kommune har hatt som mål å gi tilbud til alle som søker barnehageplass, også de som ikke har rett til plass ut ifra barnehageloven. For å sikre likebehandling av barn og familier, samt skape forutsigbarhet i tildelingsprosessen, ble det vedtatt nye vedtekter for barnehagene i Selbu denne høsten. Å tilby plass til barn uten rettigheter, samt ved løpende opptak utenom hovedopptak, er kostbart for Selbu kommune. Budsjettet for 2024 vil ikke ha et handlingsrom for løpende barnehageopptak gjennom året som krever økt bemanning. De siste årene har det vært utfordrende å rekruttere kvalifisert arbeidskraft i barnehagene, noe som vanskeliggjør å ha nok barnehageplasser til enhver tid, både som vikarer og ved økt behov ved løpende opptak. De nye vedtektene legger opp til at de fleste familier skal søke ved hovedopptak, noe som gir kommunen bedre forutsetninger for å starte rekrutteringen tidlig nok. Fra barnehageåret 2024-25 halveres maksprisen fra 3000 til 1500 kroner.

Selbu kommune vil ved utløpet av 2023 ha bosatt 35 ukrainske flyktninger. I tillegg til at kommunen har gitt flyktingene en trygg plass og bo har det vært jobbet godt i alle tjenester for å bistå dem i å lære norsk og etter hvert få dem ut i lønnet arbeid. Selbu kommune legger opp til å legge frem en politisk sak om å bosette 20 flyktinger også i 2024 og dette er også lagt inn som en budsjettpremiss for 2024. Foruten at kommunen bidrar i et godt samfunnsoppdrag vil bosettingen også føre til arbeidsplasser i kommunen gjennom økt tjenesteproduksjon.

Grunnlag for gebyrsatser 2023

Gebyrsatser er lagt ut ifra en prisvekst/deflator på 5,5%. Regjeringen har vedtatt en halvering av maksprisen på barnehageplass, samt innført gratis SFO-plass inntil 12 timer for 1. og 2.trinn. Fra før gjelder redusert foreldrebetaling i barnehage og SFO for de med lav inntekt. Et eget kommunalt vedtak bidrar til rabatterte priser i kulturskolen for samme målgruppe. På grunn av stram økonomi foreslås det å øke brukerbetalingen i kulturskolen slik at det kommer på et gjennomsnitt av brukerbetalingen i andre kommuner i Trøndelag. Andre mulige måter å øke inntektene på er å ta betaling via billetter til alle kulturskolens arrangementer. Dette er uheldig med tanke på faren for å utestenge noen fra å komme på arrangementer og prinsipielt imot kulturskolens vedtekter.

Fremtidsperspektiver

For å opprettholde Selbu som et godt og bærekraftig lokalsamfunn er kommunen avhengig av å ha gode fødselstall og god tilflytting av barnefamilier. Nedgang i barnetall byr på økonomiske utfordringer med tanke på mindre inntekter fra staten da det er i denne aldersgruppen kommunen mottar høyest sum per person gjennom inntektssystemet. Selbu kommune må derfor på kort og lang sikt ha et attraktivt oppvekstmiljø med et godt barnehage- og skoletilbud. En ser at flere med sammensatte behov krever mer tverrfaglig samarbeid og for å hindre utenforskap må det investeres i denne gruppen.

Det blir viktig å fortsette det gode tverrsektorielle arbeidet som er lagt ned gjennom Sammen i Selbu, der utviklingen av familieteamet er et viktig arbeid da det viser seg at det er et stort behov for å ha fokus på familier og gi disse god veiledning.

Selbu kommune har full barnehagedekning, men ikke alle får barnehageplass der de ønsker. Løpende opptak der alle til enhver tid skal få plass medfører store kostnader. I budsjett for 2024 er det ikke funnet handlingsrom for løpende opptak. Sektoren ser hele tiden på løsninger for å skaffe til veie barnehageplasser på kort og lang sikt som hensyntar svingninger i etterspørsel etter barnehageplasser.

Fleksibiliteten og handlingsrommet i skolene er redusert som følge av at en stor del av ressursene går til spesialundervisning. Det vil være av stor økonomisk betydning på kort og lang sikt å få gjort noe med det. Samfunnsøkonomisk vil det være ugunstig om denne trenden fortsetter, da målet er å få flest mulig gjennom videregående opplæring og ut i arbeid. Kompetanseløft for spesialundervisning og inkluderende praksis vil forhåpentligvis føre til gode tiltak som sikrer god og riktig opplæring for alle elever.

Selbu kommune kjøper i dag skoleplasser i Trondheim kommune for elevene i Draksten. Rent økonomisk vil det være mer gunstig om elevene hadde gått på Selbustrand skole og Selbu ungdomsskole, i tillegg til at det ville vært en styrke for Selbustrand skole å få flere elever. Det er ikke gjort noen vurderinger angående elevenes beste.

Selbu kulturskole har vært drevet på en god måte siden med relativt beskjedne ressurser og likevel kjennetegnet av høy kvalitet, mangfold og ivaretagelse av både bredde og talent. For at kulturskolen skal oppfylle sin rolle og mandat gitt i «Rammeplan for kulturskolen – Mangfold og fordypning», handler det om å kunne kjenne på en forutsigbarhet år for år med tanke på budsjettføringene. Forutsigbarhet er selve grunnlaget for langsiktig drift og det igjen gir et handlingsrom og motivasjon for videre utvikling av kulturskolen i årene som kommer.

Gjennom nasjonal bibliotekstrategi vil regjeringen bidra til å utvikle bibliotekene som synlige institusjoner i kommuner, skoler og læringsinstitusjoner. Det er et mål at bibliotekene skal nå nye brukere med litteratur og lesing, legge til rette for kunnskapsformidling og at bibliotekenes digitale samlinger skal økes. Regjeringen vil gjennom strategiske grep bidra til at bibliotekene og bibliotekarene skal nå frem til flere, også de som ikke selv oppsøker biblioteklokalet. Det er satt i gang et arbeid med å se på hva fremtidens bibliotek i Selbu skal inneholde. Dette som et ledd i arbeidet med nye biblioteklokaler.

13.6 Rammeområde 6 Helse og omsorg

Bevilgninger 2024-2027

Bevilgninger pr område (tusen kr)	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	2024	2025	2026	2027
Helse og Omsorg	131 104	122 336	141 132	135 047	135 047	137 047

Forholdet til FNs Bærekraftsmål

FN's bærekraftsmål 3 er å sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder. Dette målet er grunnlaget for mål om helse og livskvalitet satt i Selbu kommunes samfunnsplan og kommunens Helse- og omsorgsplan. Folkehelsen er generelt sett god og vi holder oss friske lengre, men det er en svak økning i psykisk uhelse og antall selvmord på landsbasis. De kommunale helse- og omsorgstjenestene vi tilbyr innbyggerne i Selbu skal være av god og oppdatert kvalitet, og gjennom Sammen i Selbu skal vi forebygge utenforskap og jobbe forebyggende opp mot barn og unge.

FN's bærekraftsmål 10 har som mål å redusere ulikhet i samfunnet og bidra til at personer med funksjonsnedsettelse får leve gode liv ut ifra egne forutsetninger, ønsker og behov. Arbeidstrening og aktivitet er viktige tiltak for å bidra til at personer som har eller har hatt spesielle utfordringer får mulighet til å bruke sin arbeidsevne. Selbu-Trykk har en viktig rolle i dette, og det er erfaring med at kommunale tjenester også kan være en god arena.

Vurderinger

Økningen i antall eldre over 80 år vil ifølge SSB sine framskrivninger være moderat fram mot 2025, noe som kan gi et handlingsrom i en kort periode med stram økonomi for kommunen. På bakgrunn av økt kapasitet av heldøgns omsorg og moderat vekst av 80+, har hjemmetjenesten mulighet for å redusere noe på bemanning fram mot 2025. Sektoren har ingen bemanningsnormer, men forholder seg til faglig forsvarlighet og lovkrav. Det legges til grunn i budsjettet at sykehjemmet er bemannet for drift av alle plasser.

Sektorens budsjett for 2024 inneholder på bakgrunn av dette tiltak for at de overordnede rammene skal dekke kommende oppgaver. Tiltak for å nå rammen er:

1. Sektoradministrasjon ansvar 300 er styrket med 7,1 mill. til innføring av Helseplattformen, dette i henhold til Helseplattformens beregningsmodell. Det forventes at innføring av Helseplattformen er så omfattende at andre prosjekt og kompetanseheving må settes på vent i 2024.
2. Hjemmetjenesten ansvar 331 reduserer med 1,3 årsverk. Tiltaket utgjør 940 000 kr. Reduksjonen løses ved naturlig avgang og at det ikke tas inn vikar der ansatte er i permisjon. Dagtilbudet for hjemmeboende reduseres som følge av dette, men det lovpålagte tilbudet til hjemmeboende demente videreføres. Hjemmeboende oppfordres til å benytte tilbud som frivillige daglig har i Åbiten. Redusert antall årsverk krever i tillegg endring i arbeidsruiter. Som følge av endring i dagtilbud reduseres kjøp av transport på ansvar 331 med 150 000 kr. Til sammen utgjør tiltakene 1 090 000 kr.

Grunnlag for gebyrsatser 2023

Gebyrtsatser for praktisk bistand er lagt ut ifra en prisvekst/deflator på 5,5 %. Unntaket er for husstander med inntekt under 2 G der satsen fastsettes i Forskrift om egenbetaling for kommunale helse- og omsorgstjenester som oppjusteres før årsskiftet. Det samme gjelder for korttidsopphold og dag- eller natt- opphold på sykehjem. For langtidsopphold kreves vederlag pr måned i henhold til Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester kap.1.

Prisene ellers, for de tjenestene der kommunen kan fastsette prisen selv, er justert ut med en skjønsmessig vurdering med utgangspunkt i deflator, men også med en vurdering ut ifra et kost/ nytte-perspektiv.

Fremtidsperspektiver

Demografiutfordringene, med økende antall eldre og demente, og færre i yrkesaktiv alder, vil utfordre Selbu kommune i årene fremover både med hensyn til å rekruttere og sikre nødvendig kompetanse og opprettholde opplevd kvalitet og tjenestetilbud. Samme utvikling sees i de fleste av landets kommuner, og det er lite som tyder på at kommunene får fullt ut kompensert for dette. Demografiendringene krever en samlet innsats fra hele kommunen.

For å møte utfordringene og dempe kostnadsveksten bør tjenestene i større grad vris mot forebygging og helsefremming gjennom hele livsløpet. En stram kommuneøkonomi gjør det krevende å prioritere forebyggende tiltak, men det er nødvendig for på lengre sikt å dempe kostnadsveksten, både i forhold til unge og eldre. Riktige tiltak som vektlegger mestring og forebygging kan også utgjøre en stor forskjell for den enkeltes livskvalitet. Vi prioriterer derfor å videreføre arbeidet med Sammen i Selbu og Leve hele livet, som er videreført i regjeringens nye satsing- Bo trygt hjemme.

Befolkningen blir stadig eldre i takt med at forventet levealder øker, og allerede i dag har mange distriktskommuner en høy andel eldre. Dette gjelder også for Selbu. Selbu har økning i folketall i 2023, men foreløpig er ikke tilveksten så stor at den forventes å veie opp for økningen av eldre. Det er særlig aldersgruppen over 80 år som vil ha behov for tjenester, og det er en markant økning i innbyggere 80+ fra 2026 ifølge tall fra SSB, se tabell.

Befolkningsprognose Selbu kommune

	Hovedalternativet (MMMM)								
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
5032 Selbu									
0-17 år	801	779	768	752	732	725	714	708	712
18-49 år	1 467	1 482	1 476	1 471	1 473	1 476	1 484	1 477	1 465
50-66 år	959	967	978	971	987	983	974	976	980
67-79 år	571	588	597	629	630	631	628	638	635
80-89 år	231	228	239	245	253	264	284	286	293
90 år og eldre	61	61	57	54	53	55	55	61	69

Kilde: SSB, statistikkbanken

Befolkningen i Selbu er eldre enn gjennomsnittet i Norge, og har derfor også en høyere andel med demens. Med økt demensforekomst blir det enda viktigere med høy kompetanse hos helsepersonell. Det må legges til rette for møteplasser og aktiviteter der generasjoner møtes for å skape et aldersvennlig samfunn. Et aldersvennlig samfunn passer for alle generasjoner og alle nasjonaliteter, og inkluderer personer med demens og deres pårørende.

ÅR	Ant. Innbyggere	Andel demens i Selbu	Personer med demens i Selbu	Gjennomsnittet i Norge
2020	4062	2,71 %	110	1,88 %
2025	4050	3,06 %	124	2,12 %
2030	4092	3,45 %	141	2,48 %

Kilde: demenskartet.no

Et levende sentrum med variert bo- og aktivitetstilbud og lett tilgang på viktige servicefunksjoner er viktig for å nå målsettingen om at flest mulig skal bo lengst mulig hjemme, og avgjørende for en bærekraftig utvikling i forhold til at det blir økt antall eldre. En sentrumsutvikling der det bygges boliger med livsløpsstandard, er et godt bidrag til bedre utnyttelse av hjemmetjenesten som får samlet mange av sine brukere i sentrum. Nye omsorgsbygg har gitt økt kapasitet på heldøgns omsorg, men vi må vi være forberedt på at utviklingen med økt antall eldre kan gi behov for flere heldøgns omsorgsplasser innen noen år.

I framtida vil flere trenge helsehjelp uten at tilgangen på folk og penger øker tilsvarende. Vi må derfor tenke nytt og gjøre ting annerledes enn i dag. I den nye helsevirkeligheten må kommunen prioritere å bistå dem som trenger det mest. Det blir et økende sprik mellom forventninger og muligheter, og vi må redusere forventningssprøket med å stå i vanskelige begrensede valg. Selv om det daglig prioriteres i tjenesten, har vi lite erfaring med å stå i begrensede valg. For at personellet skal klare å stå i vanskelige begrensede valg, trenger de aktiv støtte. Utfordringene vi står overfor er sektorovergripende og kan ikke løses av helse- og omsorgssektoren alene, men krever en samlet innsats fra hele samfunnet. Sammen med innbyggerne må vi finne nye og gode løsninger på en rekke samfunnsområder.

Vi må bruke de folkene vi har, på en bedre måte, aktivere de som står utenfor arbeid og tenke på eldre som en ressurs. Vi må ta vare på egen helse og planlegge hvor og hvordan vi skal kunne bo lengst mulig hjemme. Vi må ta vare på hverandre og finne nye, gode løsninger for å gi innbyggerne mulighet til selv å mestre livet sitt. Vi må leve livene våre litt annerledes enn i dag og ha et enda mer bevisst forhold til aktivitet, kosthold og sosiale forhold. Vi må skape en kultur som fremmer tilhørighet og forhindrer ensomhet. En aktiv frivillighet, med mangfold og varierte tilbud vil ha en viktig rolle i dette. I tillegg vil en utvikling der også barnefamilier og andre bosetter seg i sentrum kunne gi økt trivsel og nye sosiale møteplasser.

Det er derfor behov for omstilling og endring, og oppgavene må løses på en mer effektiv måte. Det vil likevel bli et spørsmål om hvilken kvalitet og hvilket tjenestenivå og omfang som skal gis framover. Noe kan gjøres gjennom smart bruk av teknologi og nye dataprogram, som gir mindre tidsbruk og mulighet for andre måter å løse oppgavene på. Rekrutteringsutfordringene gir også behov for gjennomgang av hvem som skal gjøre hvilke oppgaver og hvordan man best bør organiseres.

Selbu har til dels gitt tjenester av større omfang enn en del andre kommuner, noe som bekreftes gjennom statistikk og vurderinger som f.eks. kommunebarometeret. Sektorens kvalitetsmelding viser

at det i dag jevnt over er god kvalitet, samtidig som det over tid er oppnådd økt effektivitet og mer målrettet bruk av ressurser. Sektoren vil fortsatt jobbe med å ha sikker styringsinformasjon, slik at effektivitetsvurderinger og justeringer kan gjøres fortløpende. Sektoren har utarbeidet tjenestebeskrivelser for de fleste av tjenestene. Disse er ment for å klargjøre hva mottaker kan forvente, og er vedtatt av politikerne. Det kan bli behov for en ny drøfting av hva som skal være innbyggernes eget ansvar, og hva som skal løses av det offentlige, innenfor rammen av lovverket.

Rekruttering og utvikling av riktig kompetanse er en økende utfordring. En forholdsvis stor andel ansatte vil gå av med pensjon i løpet av få år, og kartlegginger viser at det er en sterk deltidskultur i kommunen. Et høyt sykefravær forsterker de samme utfordringene som deltidskultur, som dårligere kontinuitet, redusert kvalitet og større arbeidsbelastning på de andre medarbeiderne. Selbu kommunes Retningslinjer for heltidskultur er et viktig virkemiddel for å sikre nok ressurser til alle oppgaver. Prosjektet «Selbu sykehjem- Sykt bra» avsluttes i ved årsskiftet 23/24, men etablerte tiltak og struktur for medvirkning vil bli videreført.

Helseplattformen som tas i bruk i april 2024, er et stort og krevende prosjekt, både før og etter innføring. Det vil kreve evne til omstilling og nye måter å jobbe på, og god forankring og opplæring av ansatte er avgjørende for å lykkes.

13.7 Rammeområde 7 Næringsfond

Budsjett 623 NÆRINGSFOND (tusen kr)

Inntekt	2024
KONSESJONSAVGIFT	3 155
Disponeres til	
8002 SELBU VEKST SAMARBEIDSAVTALE PUNKT 10	- 1 250
8009 GRUNNFINANSIERING SELBU VEKST SAMARB.AVT PKT9	- 1 100
8012 PRIMÆRNÆRINGENE	- 600
8013 Næringsforening i Værnesregionen	- 100
Sum disponert	- 3 050
Tilføres grunnkapital - næringsfond	105

Forholdet til FNs Bærekraftsmål

Samfunnsutvikling og samfunnsplanlegging er viktig for bærekraftig utvikling og et bærekraftig lokalsamfunn.

Kommunedirektøren vil understreke at et sterkt og solid næringsliv er avgjørende for kommunens økonomi og vekst framover. De fleste virkemidlene sitter næringslivet selv på, men kommunen har en viktig rolle som en koordinator og tilrettelegger i arbeidet.

Prioriterte fokusområder for rammeområdet:

Selbu Vekst AS er kommunens utøvende «avdeling» for samfunnsutvikling. Selbu Vekst AS skal sammen med private interesser og Selbu kommune tilrettelegge slik at det til enhver tid er tilgjengelige næringsarealer i Selbu. Selbu Vekst AS skal også fortsatt ha et sterkt fokus på markedsføring av bygda som Bo- og besøkskommune. Et viktig fokusområde i årene fremover vil bli tilgangen på arbeidskraft.

Fremtidsperspektiver

Hovedutfordringen for Selbu de neste årene vil være folketallsutviklingen. Dette skal møtes gjennom gode strategiske valg, tett samarbeid mellom Selbu kommune, Selbu Vekst AS og private investorer. Dette skal øke Selbu's attraktivitet i perioden frem mot 2025. En ny strategiprosess skal igangsettes i løpet av 2024.

Saldo på næringsfond pr 31.12.2024 beregnes til 0,9 mill kr

13.8 Rammeområde 8 Kultur

Ramme på området gjelder kun budsjett for *Kulturadministrasjonen* i Selbu kommune.

Bevilgninger 2024-2027

Bevilgninger pr område (tusen kr)	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	2024	2025	2026	2027
Kultur	3 048	2 002	1 925	1 925	1 925	1 925

Forholdet til FNs Bærekraftsmål

Kulturarbeid og tilrettelegging for kulturarbeid i lokalsamfunnet bidrar til en ønsket utvikling innenfor bærekraftsmålene:

Et godt eksempel på dette er hvordan kommunen legger til rette og støtter frivillighetens arbeid i forbindelse med arrangement, samt har tilgjengelige muséer eller friluftsområder som skaper engasjement for folk uavhengig av rase, funksjonsevne, nasjonal opprinnelse, alle aldre, eller økonomisk situasjon.

Vurderinger

Budsjett 2024 er videreført som de siste års budsjett. Dette gir rammer for en 50 % stilling som skal ivareta ulike forvaltningsoppgaver innen området.

Fremtidsperspektiver

Selbu har et levende idretts- og kulturliv som bidrar til livskvalitet og tilhørighet. Dette *skapes ved at* Selbu Kommune

- Fremmer mangfold og legger til rette for at vi har et kulturtilbud tilpasset og tilgjengelig for alle, med gode møteplasser i det offentlige rom
- Legger til rette for samarbeid mellom frivillige organisasjoner, næringsliv og andre eksterne aktører
- Legger til rette for aktivitet for mennesker i alle aldre med ulike forutsetninger
- Legger til rette for utvikling av aktiviteter samt vedlikeholde og utvikle idrettsparker/-anlegg og tilrettelegge for mangfold ved et aktivt samarbeid mellom kommunen, næringslivet og frivillige lag- og organisasjoner

13.9 Rammeområde 9 Bygg og Eiendom

Bevilgninger 2024-2027

Bevilgninger pr område (tusen kr)	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	2024	2025	2026	2027
Bygg og eiendom	23 786	20 900	22 120	21 770	21 770	21 770

Forholdet til FNs Bærekraftsmål

Bygg og eiendom i Selbu Kommune jobber for å leve opp til FNs bærekraftsmål 17 som handler om å samarbeide for å nå målene.

Med dette menes at det innenfor Bygg og eiendom hele tiden jobbes på tvers av sektorene, og for at sektorene skal lykkes med sine oppgaver. Dette for å få til best mulig bærekraftig drift og gjennomføring av prosjekter.

Også FNs bærekraftsmål 12 ansvarlig forbruk og produksjon er sentralt for dette budsjettområdet.

Det er fokus på å redusere avfall, og om mulig gjenbruk av materialer og utstyr.

Selbu Kommune har stort fokus på gjenbruk av sine bygg og anlegg. Ønskede endringer og behov søkes løst i den bygningsmassen vi har.

Budsjettområdet har videre en viktig rolle med FNs bærekrafts mål 3 god helse.

Gode rutiner for renhold og høy kvalitet på arbeidet er viktige faktorer. Med rekrutteringsutfordringer på renholdsområdet og en god del fravær ses det på muligheten for å utvikle oppgavene, blant annet økt bruk av maskinelle hjelpemidler som f.eks. robot.

Vurderinger

Selbu Kommune jobber hele tiden med stort fokus med å holde våre bygg og anlegg i god stand og gjennomføre drift på best mulig økonomisk og bærekraftig måte. Godt utført renhold og god planlegging av vedlikehold prioriteres for å holde levetiden og beholde bruksverdien så langt rammene tillater det.

Det er fokus på å tilrettelegge for systematisk planlegging av drift. For å få bedre oversikt over budsjett og bevilgninger pr bygningsmasse/område er utleieboliger splittet ut i egne ansvar:

- Ansvar 644 – Utleieboliger
- Ansvar 645 – Utleieboliger med bemanning (leiligheter i Nestatunet og Nestansringen 67)

I tillegg er det valgt å samle alle tjenestebiler inklusive biler i drift på helse og omsorg i et eget ansvar. Dette for å få bedre oversikt over drift og gi et bedre grunnlag for evt effektiviseringer av tjenesten. Biler knyttet til selvkostområder omfattes ikke av tjenesten da disse medregnes som del av selvkostgrunnlag (gebyrgrunnlag).

Forholdet til verdibevarende vedlikehold

I Selbu kommune har vesentlig vedlikehold på enkelte bygg blitt nedprioritert i påvente av investeringsløftet som er gjort. Nye bygg krever oppfølging og vedlikeholdet må starte fra dag én og planlegges utifra et verdibevarende perspektiv. Et faglig godt vedlikehold vil gi tilpasningsdyktige bygninger og effektiv arealutnyttelse. Et godt vedlikeholdt anlegg er enklere å drifte, og et godt driftet anlegg gir lavere vedlikeholdsbehov.

Nye bygg inneholder mer teknologi enn eldre bygg og er slikt sett ofte noe dyrere å drifte enn tidligere.

Vedlikeholdsetterslep er i svært liten grad innarbeidet i budsjett og handlingsplan 2024-2027. Dette er akkumulert behov for ikke gjennomført vedlikehold.

I forslaget til handlingsplan 2024-2027 er det kun avsatt midler til drift og nødvendig vedlikehold for å opprettholde forsvarlig drift i eksisterende bygg.

Det jobbes med å få frem langsiktige vedlikeholdsplaner for alle kommunens bygg som på sikt kan skape verdibevarende vedlikehold.

Grunnlag for gebyrsatser 2023

Gebyrtsatser er økt med prisvekst/deflator 5,5%.

Kommunestyret vedtok 15.09.2014 å innføre gjengs leie på alle typer kommunale boliger. Leie satsene for kommunale boliger ligger nå under gjengsleie, og Selbu Kommune ser at for å komme opp dit må vi fra 01.03.2024 øker husleia med 20%.

Fremtidsperspektiver

Selbu kommune har gjort en rekke større investeringer de siste årene og de nye byggene tatt i bruk. Det pågår fortsatt et arbeid med å optimalisere driften og hente ut ønskede gevinster. Selv om flere bygg er nye så besitter kommunen også en del eldre bygg der vedlikehold vil bli stadig mer kostbart. Gapet mellom gjeldende funksjonalitet i disse byggene og det som oppnås i nye bygg er store. Det vil derfor være viktig å se helhetlig på hva kommunen skal eie, på hvilket nivå skal vedlikeholdet være, og når det kan være hensiktsmessig av kommunen å leie. Tradisjonelt har kommunen alltid eid egne bygg som en hovedregel. Men med endrede behov og tjenester i omstilling så er det grunn til å se nærmere på hva som gir best resultat over tid.

Gjeldende rammenivå som trappes ned i løpet av planperioden med 3 mill. kr frem til 2026, vil gi rammeområdet en utfordring knyttet til vedlikehold. Igjen så må kommunen gjennom innovasjon og ny teknologi sikre at vedlikehold skjer på rett tid, og at oppfølging av drift skjer på en effektiv måte. Det jobbes for tiden med et kvalitets- og avvikssystem, Famac innføres for bedre kontroll av våre bygg og her får vi inn all dokumentasjon og tilstand på byggene.

Selbu Kommune har nå solgt noen eiendommer i sentrum, og som nå utvikles av eierne for å skape et attraktivt og levende sentrum for både næringsliv og beboere i alle livets faser. Dette er en av kommunens viktige satsninger for at eldre kan få planlegge for egen alderdom og selv kunne klare seg selv lenger enn om de bor i et stort hus ute i kretsene. Det er også et virkemiddel for å fremme boevne for de med lavere inntekter, for attraktivitet til de som ønsker et mer urbant liv og et levende samfunn med redusert utenforskap og ensomhet blant enslige.

13.10 Rammeområde 10 Selvkostområde Vann, Avløp, Feiing, Plan Bygg og oppmåling

Bevilgninger 2024-2027

Bevilgninger pr område (tusen kr)	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	2024	2025	2026	2027
Selvkost	- 8 772	- 13 299	- 13 320	- 14 809	- 17 025	- 16 040

Budsjettet er fastsatt ut ifra en forutsetning om full selvkostinndekning og viser hvilke inntekter som må skapes på områdene for å dekke inn indirekte kostander, renter og avdrag fra området.

Fremlagte forkalkyler for beregning av gebyr for plan, bygg og oppmåling viser imidlertid ikke full selvkostinndekning, men kommunedirektøren legger til grunn at det gjennom økt aktivitet og omstilling så skal full selvkostinndekning nås i 2024.

Forholdet til FNs Bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål nr.6 skal sikre en bærekraftig vannforvaltning, tilgang til vann og gode sanitære forhold for alle. Dette er Selbu kommune opptatt av å gi sine innbyggere og er forankret i kommuneplanens samfunnsdel. Planens mål 4.1 sier at;

- Selbu skal ha en infrastruktur som er sikker, effektiv og miljøvennlig. Dette ved å
 - ha en sikker vannforsyning med tilstrekkelig kapasitet og av god kvalitet
 - ha et velfungerende avløpssystem
 - ha bærekraftige avfallsløsninger som ikke bidrar til forurensing av miljøet

Vurderinger

I beregninger basert på data fra Norsk Vann må omkring 320 milliarder kroner investeres i vann og avløp i norske kommuner frem til 2040 for å dekke opp etterslep i vedlikehold. Selbu har allerede tatt mange av de nødvendige investeringene. Det gjør at vi nå har forholdsvis høye avgifter, men dette vil raskt utjevnes etter hvert som andre sammenlignbare kommuner også må ta tilsvarende oppgraderinger av sine anlegg.

Vann

Selbu har samlet et vannledningsnett på over 300 km. Lengden på ledningsnettet er i landssammenheng statistisk likt det kommuner med 16 000 innbyggere har. I tillegg vet vi at lange ledningsstrekker ikke har tilfredsstillende kvalitet og bør saneres. Dermed har Selbu for området vann ekstra utfordringer i forhold til høye driftskostnader sammenlignet med andre kommuner.

Avløp

Vi har til sammen 10 renseanlegg rundt om i bygda. Disse ligger i Dragsten, Fuglem, Fossan, Tømra, Innbygda, Mebond, Overvik, Moslet, Kyllø og Flora.

Anleggene på Fuglem, Fossan, Tømra, Innbygda, Overvik og Moslet er av nyere dato. Kyllø vil bli oppgradert i løpet av de to nærmeste årene.

Mebond er det største renseanlegget vi har. Grunnet økt belastning vil det gå over i et annet utslippskapittel som stiller strengere rensekraav. I tillegg er anlegget gammelt og det er besluttet en totalrenovasjon. Anlegget forventes å stå ferdig i 2025.

De resterende anleggene, Dragsten og Flora er gamle og utdaterte, og har problemer med å tilfredsstille renskravene. Flora har to brukerabbonnenter og vil bli foreslått privatisert mens Dragsten legges inn i en fremtidig utskiftingsplan.

Renovasjon

Innherrred Renovasjon (IR) utfører denne tjenesten. Selbu er en av ti eierkommuner i virksomheten. IR administrerer alt og leverer selv budsjett og gebyrforslag til politisk behandling.

Feiing

Driften av området er i sin helhet underlagt Værnes brann og redning, mens det økonomiske fortsatt ligger hos hver enkelt deltakerkommune.

Plan Bygg Oppmåling - PBO

Området ble fra 2022 et selvkostområde. Kostnadene kommunen har med private søknader skal dekkes inn med gebyrer. Underskuddet i 2023 på 1 mill. kr er et resultat av at gebyrnivået har vært for lavt i forhold vårt kostnadsnivå. I mange år, også før PBO ble et selvkostområde, har det vært for lav kostnadsdekning og kommunekassen har måttet dekke underskuddet. Dette er nå forsøkt endret med ny forskrift og nye gebyrer fra siste halvår 2023 som skal gi et mer riktig kostnadsbilde. Underskuddet blir ikke tatt inn i år, men det forventes at området skal gå mer i balanse for kommende år.

Forholdet til verdibevarende vedlikehold

For vann og avløp foreligger det vedlikeholds- og investeringsplaner som er nødvendige for å opprettholde tilfredsstillende drift iht lov og forskrifter. Foruten de store rensanleggene inngår også pumpestasjoner, kummer og rørnett som må fornyes. Et stramt budsjett gjør at gode planer er et viktig styringsverktøy for å prioritere tiltakene der behovene er størst. Spesielt den langstrakte infrastrukturen med over 300 km vannledninger har et langt høyere vedlikeholdsbehov enn det vi har økonomi til å gjennomføre. Harde prioriteringer må derfor gjøres for at kommunen skal levere den kvaliteten som forventes av området.

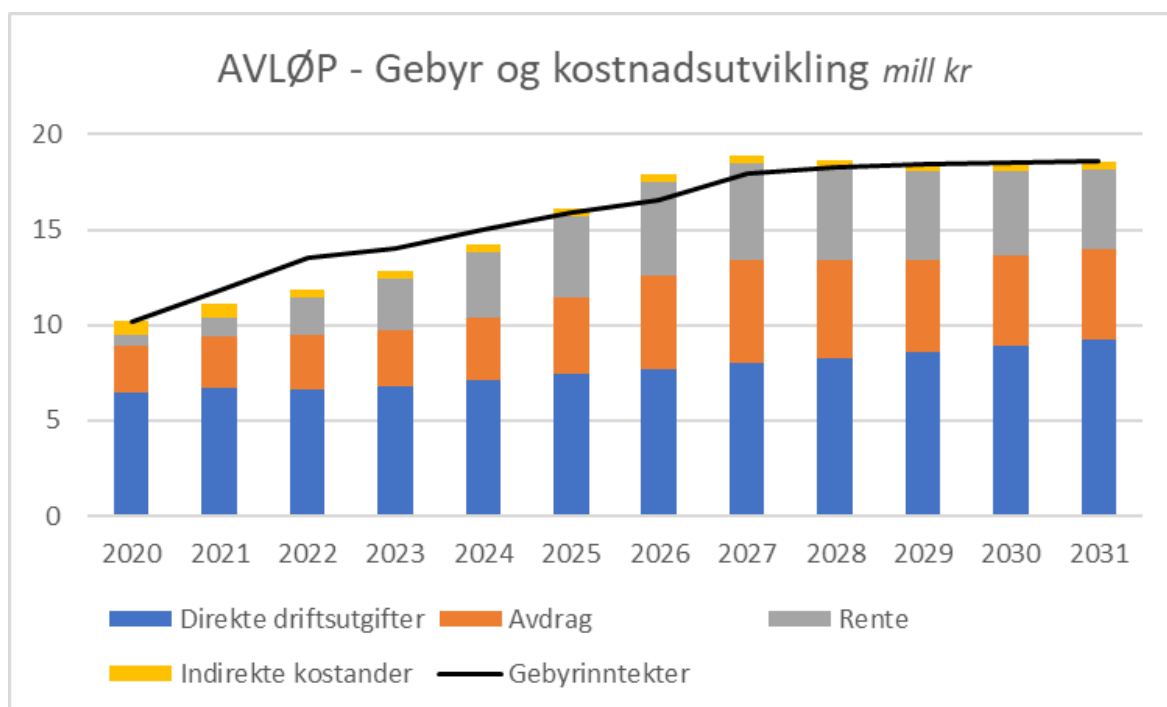
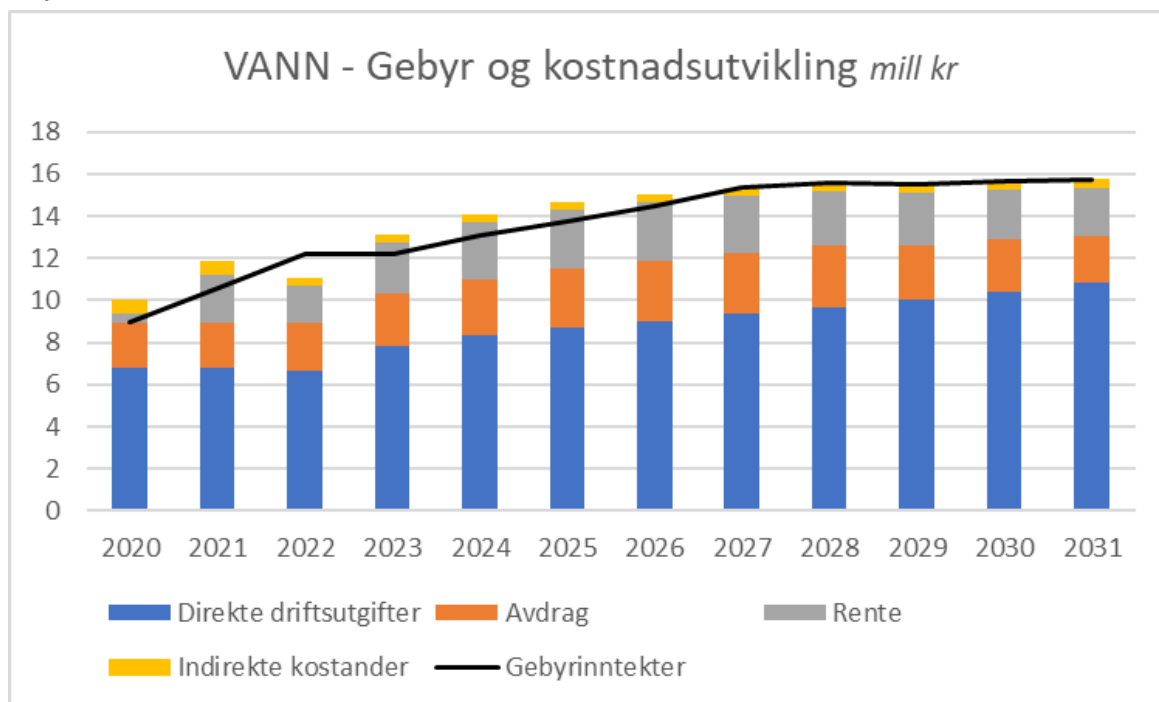
Grunnlag for gebyrsatser 2023

Det vises til beregninger gjort i forkalkyler ved beregning av gebyr, se vedlegg.

Fremtidsperspektiver

Avgiftsnivået for vann og avløp er ikke det laveste i forhold til de andre kommunene i distriktet. Samtidig er det gjort store investeringer i de senere årene som gjør at det vil gå lang tid før mange av rensanleggene og høydebassengene må fornyes igjen. Med de forespeilede kraftige investeringene som kommer i landets kommuner de neste årene, er Selbu allerede godt i gang med utbedringen og det forventes ikke en tilsvarende økning av gebyrene. Det fordrer fortsatt at det er et stort søkelys på nødvendige utbedringer og saneringer for å gi leveringssikkerhet på godt vann og tilfredsstillende rensing av avløp.

13.11 Rammeområde 11 Tekniske tjenester

Bevilgninger 2024-2027

Bevilgninger pr område (tusen kr)	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	2024	2025	2026	2027
Plan, Areal og Teknikk	8 854	9 969	8 574	8 324	9 074	9 074

Forholdet til FNs Bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål nr.15 sier vi skal beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av artsmangfoldet. Dette er forankret i kommuneplanens samfunnsdel, mål 7.1 som sier at;

- Selbu har jord-, vann- og luft med god miljøkvalitet ved å
 - Bidra til å redusere klimagassutslippene
 - Tilpasse oss forventede klimaendringer
 - Ha jord, vann og luft med god miljøkvalitet
 - Bevare naturmangfoldet og verdifull natur

Vurderinger

Selbu brann- og redningstjeneste

Selbu ble fra 2021 i sin helhet underlagt Værnes brann- og redningstjeneste der ledelsen er plassert på Stjørdal. Selbu sin økonomiske del i samarbeidet er etter en andelsfordeling som av medlemskommunene ble avtalt på forhånd. Kostnader forbundet med kjøretøy og drift av brannstasjon er i sin helhet pålagt Selbu kommune. Kommunen kutter i vedlikeholdsbudsjettet da de er kjøpt ny brannbil og behovet for reparasjoner anses å være mindre.

Landbruk

Tydal kommune leier fortsatt skogkompetanse fra oss til sin forvaltning. Omfanget av leieavtalen tilsvarer en stillingsandel på 0,3 årsverk.

Private sandfilterrenseanlegg blir forbudt fra 2027. Kommunen må derfor gjennomføre kontroller av anleggene og dette vil kreve ekstra ressurser i form av arbeidskraft og finansiering. Det legges derfor opp til en egen avgift for kontroller av private renseanlegg.

Plan, Bygg og Oppmåling

Selvkostområdet dekker kun de private tjenestene for plan- og byggesaker. Kommunale planer, klagebehandling, arbeid med kart, adresseforvaltning og Infoland må dekkes av kommunale midler. Arbeidet med den nye Kommuneplanens arealdel krever mye ressurser på avdelingen.

Veier, Plasser og Gater

Drift og vedlikehold av kommunens 55 km med veier krever at en må ha et ekstra fokus på kostnadsbesparende tiltak for å opprettholde en tilfredsstillende standard. Det viktigste her er å ha en god oppfølging av våre innleide tjenester.

Forholdet til verdibevarende vedlikehold

Gjeldende hovedplan veg 2021-2028 er utarbeid for å legge et bedre grunnlag for framtidig ressursinnsats innen vedlikehold og forsterkning av det kommunale vegnettet. Anbefalt årsbudsjett

for drift og vedlikeholds er satt til 100 000 kr pr km, fordelt på 70 000 kr til drift og 30 000 kr til vedlikehold, totalt 5,5 mill kr pr år. For 2023 er det bevilget 4 mill kr, 73 000 kr pr km. Budsjettnivået er videreført fra tidligere år. Dette viser at det i liten grad er rom for tilfredsstillende vedlikehold og utbedringer innenfor årets budsjett. Vedlikeholdsetterslep er i svært liten grad innarbeidet i budsjett og handlingsplan. Dette er akkumulert behov for ikke gjennomført vedlikehold.

Fremtidsperspektiver

Det er et stramt budsjett for Tekniske tjenester. Området Veg er det mest utfordrende med nok midler til nødvendig vedlikehold. Snørike vintre med store brøyte- og strøtgifter gir ekstra utfordringer for budsjettet. Gode prioriteringer i forhold til nødvendige tiltak blir viktig.

13.12 Rammeområde 12 Fellesformål

Bevilgninger 2024-2027

Bevilgninger pr område (tusen kr)	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	2024	2025	2026	2027
Fellesformål	- 9 750	- 10 746	- 6 902	- 6 818	- 6 969	- 6 969

Vurderinger

Kommunedirektøren foreslår å avsette 0,3 mill kr midler i bevilgning for dekking av kommunale egenandeler til spillemiddelberettiget anlegg.

Som driftsreduksjon foreslås det å ta bort pott for tilleggsbevilgninger for formannskapet. Midlene er ubrukt over år.

Lønnsreserve: Det er avsatt 7 mill. kr tilsvarende lønnsvekst på 4,9% til inndekking av lønnsoppgjør i 2024. For 2025-2027 settes lønnsreserven tilsvarende 4%.

14 Detaljert oversikt pr rammeområde budsjett 2024

			Opprinnelig budsjett 2023	Budsjett 2024
Politisk nivå, kontr.og rev.	110	POLITISKE ORGAN OG TILTAK	4 322 000	4 026 558
Kommunedirektør	100	KOMMUNEDIREKTØR OG STAB	2 883 133	3 211 914
Kommunedirektør	120	SEKSJON ØKONOMI	1 922 165	2 467 465
Kommunedirektør	121	SEKSJON IT	370 000	290 000
Kommunedirektør	130	HR OG KOMMUNIKASJON	8 525 367	8 710 736
Kommunedirektør	171	TILLITSVALGTE/VERNEOMBUD	824 447	750 537
Kommunedirektør	180	FRIVILLIGSENTRALEN	311 888	375 364
Kirken	501	DEN NORSKE KIRKE	3 784 000	3 784 000
Værnesregionen	701	VR - SEKRETRIAT	62 000	62 000
Værnesregionen	702	VR - INNKJØP	682 000	675 000
Værnesregionen	703	VR - LØNN REGNSKAP	2 841 000	2 776 000
Værnesregionen	705	VR - IT	7 887 000	8 230 000
Værnesregionen	707	VR - PERSONVERNEOMBUD	161 000	138 000
Værnesregionen	708	VR Arkiv	0	66 218
Værnesregionen	710	VR - PPT	1 983 000	2 088 000
Værnesregionen	722	VR - BARNEVERN	10 759 000	10 660 000
Værnesregionen	723	VR - LEGEVAKT	2 283 000	2 692 000
Værnesregionen	724	VR - SAMHANDLING	88 000	0
Værnesregionen	725	VR - NAV	5 304 000	7 435 000
Værnesregionen	726	VR - SAMFUNNSMEDISINSK ENHET	309 000	254 000
Værnesregionen	727	VR - RESPONSSENTER	425 000	422 000
Værnesregionen	728	VR - PSYKOLOG	291 000	287 000
Værnesregionen	729	VR - BRANN OG REDNINGSTJENESTEN	5 092 000	6 146 000
Værnesregionen	730	VR - FRISKLIVSENTRAL	146 000	162 000
Værnesregionen	731	VR - KOMMUNEOVERLEGE	465 000	531 000
Oppvekst	200	SEKTORSJEF OPPVEKST	1 279 119	1 449 587
Oppvekst	201	KONSULENT FRITID OG SLT	738 338	807 962
Oppvekst	202	Skoleskyss	2 400 000	2 400 000
Oppvekst	210	Sektoradministrasjon Oppvekst	2 497 362	3 317 349
Oppvekst	211	DRAGSTEN GRUNNSKOLETILBUD	2 191 441	2 513 683
Oppvekst	212	SELBUSTRAND SKOLE	6 570 984	6 950 000
Oppvekst	214	BELL SKOLE	20 624 715	21 525 620
Oppvekst	218	SELBU UNGDOMSSKOLE	16 000 000	16 099 644
Oppvekst	240	SELBU FOLKEBIBLIOTEK	1 623 903	1 742 000
Oppvekst	271	DRAGSTEN BARNEHAGE	2 612 008	2 485 210
Oppvekst	272	TØMRA OG INNBYGDA BARNEHAGER	12 548 335	15 009 513
Oppvekst	277	ØVERBYGDA BARNEHAGE	4 355 628	5 431 792
Oppvekst	278	KVELLOHAUGEN BARNEHAGE	13 837 138	16 689 004
Oppvekst	280	PMTO	387 222	490 022
Oppvekst	290	SELBU KULTURSKOLE	2 871 621	3 091 381
Helse og Omsorg	300	SEKTORADMINISTRASJON HELSE- OG OMSORG	3 373 726	11 798 496

Helse og Omsorg	303	TILDELINGS- og KOORDINERINGSKONTOR	1 310 830	1 463 998
Helse og Omsorg	311	HELSESTASJONSVIRKSOMHET	3 545 475	4 092 831
Helse og Omsorg	312	LEGE- OG PSYKIATRITJENESTEN	5 416 102	5 784 532
Helse og Omsorg	314	ERGO- OG FYSIOTERAPITJENESTEN	2 543 940	2 794 869
Helse og Omsorg	316	RUS OG PSYKISK HELSETJENESTE	2 504 246	2 963 297
Helse og Omsorg	323	AKTIVITET- OG ARBEIDSTILBUD	1 781 272	2 209 552
Helse og Omsorg	330	FELLESUTGIFTER/INNTEKTER HJEMMETJENESTEN	1 301 317	120 150
Helse og Omsorg	331	HJEMMETJENESTEN	28 065 757	29 360 578
Helse og Omsorg	340	NESTANSRINGEN	24 597 014	25 674 350
Helse og Omsorg	342	VI3	7 708 497	8 741 798
Helse og Omsorg	350	SYKEHJEMSINNTEKTER FELLES	-6 127 845	-6 668 470
Helse og Omsorg	352	SELBU SYKEHJEM	30 440 563	35 016 489
Helse og Omsorg	353	KJØKKENAVDELINGEN	4 830 903	5 379 439
Helse og Omsorg	360	NATTPATROLJE PLEIE- OG OMSORG	11 044 375	12 400 352
Kultur	622	KULTUR	2 002 000	1 925 393
Bygg og eiendom	611	Prosjektledelse	15 460	15 460
Bygg og eiendom	640	Bygg	10 704 882	13 165 369
Bygg og eiendom	641	Renhold	10 179 658	10 233 702
Bygg og eiendom	644	UTLEIEBOLIGER	0	-2 101 231
Bygg og eiendom	645	UTLEIEBOLIGER MED BEMANNING(leiligheter i Nestatunet og Nestansringen)	0	-682 551
Bygg og eiendom	646	TJENESTEBILER	0	1 489 451
Selvkost	632	Vann	-5 594 000	-5 688 000
Selvkost	633	Avløp	-6 662 000	-7 053 000
Selvkost	634	Feiing	-11 000	-9 000
Selvkost	635	PLAN, BYGG OG OPPMÅLING SELVKOST	-1 032 000	-550 000
Selvkost	636	TILSYN ETTER FORURENSNINGSLOVEN	0	-20 000
Plan, Areal og Teknikk	600	SENTRALADMINISTRASJON PLAN AREAL TEKNIKK	314 185	188 398
Plan, Areal og Teknikk	610	SELBU BRANN OG REDNINGSTJENESTE	562 755	215 000
Plan, Areal og Teknikk	621	Landbruk, skogbruk og miljø	3 155 929	2 967 418
Plan, Areal og Teknikk	630	Plan, Bygg og oppmåling	2 345 351	1 473 041
Plan, Areal og Teknikk	631	Veg	3 590 780	3 729 677

15 Obligatoriske oppstillinger

Bevilgningsoversikt drift iht. budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 første ledd (del A)	Regnskap	Oppr.	Økonomiplan	Økonomiplan	Økonomiplan	Økonomiplan
	2022	budsjett 2023	2024	2025	2026	2027
Rammetilskudd	-169 605 974	-177 670 000	-193 923 000	-196 010 000	-196 011 000	-196 016 000
Inntekts- og formuesskatt	-124 398 777	-117 333 172	-123 885 000	-123 885 000	-123 885 000	-123 885 000
Eiendomsskatt	-17 466 767	-17 000 000	-17 500 000	-17 500 000	-17 500 000	-17 500 000
Andre generelle driftsinntekter	-547 110	-6 800 000	-10 856 000	-11 786 000	-11 786 000	-11 786 000
Sum generelle driftsinntekter	-312 018 628	-318 803 172	-346 164 000	-349 181 000	-349 182 000	-349 187 000
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	286 166 043	277 843 672	311 459 718	304 331 819	303 616 819	305 464 819
Avskrivninger	25 335 404	28 000 000	28 000 000	28 000 000	28 000 000	28 000 000
Sum netto driftsutgifter	311 501 447	305 843 672	339 459 718	332 331 819	331 616 819	333 464 819
Brutto driftsresultat	-517 181	-12 959 500	-6 704 282	-16 849 181	-17 565 181	-15 722 181
Renteinntekter	-2 800 433	-2 000 000	-6 010 000	-5 510 000	-5 510 000	-5 510 000
Utbytter	-11 064 613	-17 000 000	-23 000 000	-15 000 000	-15 000 000	-15 000 000
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	13 795 383	26 000 000	32 500 000	31 000 000	28 000 000	26 800 000
Avdrag på lån	13 251 898	17 000 000	17 000 000	17 000 000	17 000 000	17 000 000
Netto finansutgifter	13 182 236	24 000 000	20 490 000	27 490 000	24 490 000	23 290 000
Motpost avskrivninger	-25 335 404	-28 000 000	-28 000 000	-28 000 000	-28 000 000	-28 000 000
Netto driftsresultat	-12 670 350	-16 959 500	-14 214 282	-17 359 181	-21 075 181	-20 432 181
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	1 200 000	1 000 000	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Avsetninger til bundne driftsfond	8 262 679	3 761 000	4 975 229	5 510 229	5 510 229	5 510 229
Bruk av bundne driftsfond	-14 452 473	-6 550 686	-5 412 000	-3 572 000	-4 224 000	-2 487 000
Avsetninger til disposisjonsfond	24 455 398	18 749 186	14 651 053	14 420 952	18 788 952	16 408 952
Bruk av disposisjonsfond	-6 795 254	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskape	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	12 670 350	16 959 500	14 214 282	17 359 181	21 075 181	20 432 181
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)			0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift iht. budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 andre ledd (del B)	Regnskap	Oppr.	Økonomiplan	Økonomiplan	Økonomiplan	Økonomiplan
	2022	budsjett 2023	2024	2025	2026	2027
Politisk nivå, kontroll og revisjon	3 800 908	4 322 000	4 026 558	4 326 558	4 026 558	4 526 558
Kommunedirektør/ Sentraladministrasjon	12 018 468	14 837 000	15 806 016	15 606 016	16 156 016	16 256 016
Kirken	3 570 000	3 784 000	3 784 000	3 784 000	3 784 000	3 784 000
Værnesregionen	36 457 517	38 778 000	42 624 218	42 624 218	42 624 218	42 624 218
Oppvekst	88 004 867	90 537 814	100 002 767	102 239 767	102 239 767	102 239 767
Helse og Omsorg	131 103 875	122 336 172	141 132 261	135 047 261	135 047 261	137 047 261
Næringsfond	0	0	0	0	0	0
Kultur	3 048 100	2 002 000	1 925 393	1 925 393	1 925 393	1 925 393
Bygg og eiendom	23 786 244	20 900 000	22 120 200	21 770 200	21 770 200	21 770 200
Selvkost	-8 771 971	-13 299 000	-13 320 000	-14 808 899	-17 024 899	-16 039 899
Plan, Areal og Teknikk	8 854 095	9 969 000	8 573 534	8 323 534	9 073 534	9 073 534
Fellesformål	-9 750 020	-10 746 000	-6 902 000	-6 818 000	-6 969 000	-6 969 000
SENTRAL ØKONOMIFORVALTNING	-13 455 700	-8 347 000	-8 750 000	-7 750 000	-7 750 000	-7 750 000
Sum bevilgninger drift, netto	278 666 382	275 073 986	311 022 947	306 270 048	304 903 048	308 488 048
Herav:						
Netto renteutgifter og -inntekter		20 000	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond		3 761 000	4 975 229	5 510 229	5 510 229	5 510 229
Bruk av bundne driftsfond		-6 550 686	-5 412 000	-3 572 000	-4 224 000	-2 487 000
Bruk av disposisjonsfond		0	0	0	0	0
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	286 166 043	277 863 672	311 459 718	304 331 819	303 616 819	305 464 819

Økonomisk oversikt etter art - drift iht. budsjett- og regnskapsforskriften § 5-6	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Rammetilskudd	-169 605 974	-177 670 000	-193 923 000	-196 010 000	-196 011 000	-196 016 000
Innteks- og formuesskatt	-119 436 469	-117 333 172	-123 885 000	-123 885 000	-123 885 000	-123 885 000
Eiendomsskatt	-17 466 767	-17 000 000	-17 500 000	-17 500 000	-17 500 000	-17 500 000
Andre skatteinntekter	-8 117 537	-9 250 000	-13 411 229	-14 341 229	-14 341 229	-14 341 229
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-6 285 638	-5 218 500	-13 341 000	-13 341 000	-13 341 000	-13 341 000
Overføringer og tilskudd fra andre	-60 831 494	-31 755 236	-30 336 365	-30 336 365	-30 336 365	-30 336 365
Brukerbetalinger	-13 999 676	-14 194 513	-13 288 987	-14 504 987	-14 504 987	-14 504 987
Salgs- og leieinntekter	-56 546 462	-58 482 725	-64 675 245	-63 675 245	-63 675 245	-63 675 245
Sum driftsinntekter	-452 290 017	-430 904 146	-470 360 826	-473 593 826	-473 594 826	-473 599 826
Lønnsutgifter	225 169 697	215 038 842	227 462 531	223 672 531	223 872 531	223 672 531
Sosiale utgifter	58 291 786	47 612 644	65 357 618	67 061 618	67 060 618	67 060 618
Kjøp av varer og tjenester	115 120 486	103 227 064	119 049 799	114 323 900	113 409 900	115 457 900
Overføringer og tilskudd til andre	27 869 085	24 086 096	23 786 596	23 686 596	23 686 596	23 686 596
Avskrivninger	25 335 404	28 000 000	28 000 000	28 000 000	28 000 000	28 000 000
Sum driftsutgifter	451 786 458	417 964 646	463 656 544	456 744 645	456 029 645	457 877 645
Brutto driftsresultat	-503 560	-12 939 500	-6 704 282	-16 849 181	-17 565 181	-15 722 181
Renteinntekter	-2 814 055	-2 020 000	-6 010 000	-5 510 000	-5 510 000	-5 510 000
Utbytte	-11 064 613	-17 000 000	-23 000 000	-15 000 000	-15 000 000	-15 000 000
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	13 795 383	26 000 000	32 500 000	31 000 000	28 000 000	26 800 000
Avdrag på lån	13 251 898	17 000 000	17 000 000	17 000 000	17 000 000	17 000 000
Netto finansutgifter	13 168 613	23 980 000	20 490 000	27 490 000	24 490 000	23 290 000
Motpost avskrivninger	-25 335 404	-28 000 000	-28 000 000	-28 000 000	-28 000 000	-28 000 000
Netto driftsresultat	-12 670 350	-16 959 500	-14 214 282	-17 359 181	-21 075 181	-20 432 181
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	1 200 000	1 000 000	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Avsetninger til bundne driftsfond	8 262 679	3 761 000	4 975 229	5 510 229	5 510 229	5 510 229
Bruk av bundne driftsfond	-14 452 473	-6 550 686	-5 412 000	-3 572 000	-4 224 000	-2 487 000
Avsetninger til disposisjonsfond	24 455 398	18 749 186	14 651 053	14 420 952	18 788 952	16 408 952
Bruk av disposisjonsfond	-6 795 254	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	12 670 350	16 959 500	14 214 282	17 359 181	21 075 181	20 432 181
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Estimert årlig utvikling av gjeld i planperioden iht. budsjett- og regnskapsforskriften § 5-7

<i>i mill kr</i>	2023	2024	2025	2026	2027
Beregnet brutto lånegjeld pr 31.12	611,6	648,6	659,0	643,5	626,5

Bevilgningsoversikt - investering iht. budsjett og regnskapsforskriftens §5-5 første ledd	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	118 021 131	1 501 000	1 625 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Tilskudd til andres investeringer						
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	7 021 039	1 000 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
Utlån av egne midler						
Avdrag på lån						
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	125 042 170	2 501 000	2 825 000	2 200 000	2 200 000	2 200 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-19 476 799	-101 000	-300 000			
Tilskudd fra andre	-2 694 938					
Salg av varige driftsmidler	-993 430					
Salg av finansielle anleggsmidler						
Utdeling fra selskaper						
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-6 000 000					
Bruk av lån	-134 408 726	-1 400 000	-1 325 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-163 573 893	-1 501 000	-1 625 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Videreutlån	2 010 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000
Bruk av lån til videreutlån	-2 010 000	-3 500 000	-3 500 000	-3 500 000	-3 500 000	-3 500 000
Avdrag på lån til videreutlån	3 574 314					
Mottatte avdrag på videreutlån	-3 547 865					
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	26 449	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-1 200 000	-1 000 000				
Avsetninger til bundne investeringsfond						
Bruk av bundne investeringsfond	-26 449		-1 200 000	-1 200 000	-1 200 000	-1 200 000
Avsetninger til ubundet investeringsfond	850 000					
Bruk av ubundet investeringsfond						
Dekning av tidligere års udekket beløp	38 881 723					
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	38 505 274	-1 000 000	-1 200 000	-1 200 000	-1 200 000	-1 200 000
Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt - investering §5-5 andre ledd	Ramme 2024	Ramme 2025	Ramme 2026	Ramme 2027
VAR IT-investeringer	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Ventilasjon Nestansringen 67	625 000			
Sum varige driftsmidler nye investeringer	1 625 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
KLP egenkapitalinnskudd	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
Sum aksjer og andeler	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	2 825 000	2 200 000	2 200 000	2 200 000

